№ 56 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזשער טאַגעבלאַט

הײַנט 6 זײַטען

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16. טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 10057, פון אַדמיניסטראַציע 10047. | דאָנערשטאָג, פ' תרומה ו' אדר תר"צ | 6 marca 1930 r. | 23-טער יאָהרגאַנג

גרויסע שׂריפה אין שײַבלער גראָהמאַנ'ס פאַבריק

דאָס פײַער האָט אויסגעבראָכן אין די סקלאַדעס פון באַנוועל-אַפּפּאַל

דער שאָדען בּעטרעפט 7000 דאָלאַר

(§) נעכטען אום 12.30 בײַנאַכט האָט אויסגעבראָכן אַ גרויסע שׂריפה אין פאַבריקס-בנין פון שײַבלער און גראָהמאַן אויף פּאַבּיאַניצע 46.

דאָס פײַער האָט זיך אין גיך פאַרשפּרייט ... דער שאָדען בעטרעפט 7000 דאָלאַר, וואָס איז אָבער געדעקט דורך פאַרזיכערונג.

רעסטירט נאָך 8 פּערזאָן

פאַר'ן אַנטייל אין דער וואַרשאַווער פּעסעפּאַרע

גרויסע-פּראָיעקט פאַר פינאַנסירען דעם עקספּאָרט

א באַנקראָט אויף 6 מיליאָן זל.

האָט געמאַכט די גרויסע לעמבערגער קאָנסערווען-פאַבּריק

לעמבערג (מעלד.) די גרויסע האָנ־טירונג-פאַבּריק ... האָט אָפּגעשטעלט אירע צאָהלונגען. די פּאַסיווען בּע־טרעפען 6 מיליאָן זל.

דער גאָלד-מאַרק

וואַרשאַווער בּערזע

וואַרשע ד. 26 פעברואַר (טעלעפאָנ.) דער דאָלאַר אין וואַרשע איז געווען: אין קויף 8.88 זל. אין פאַרקויף 8.87 ... בּאַנק פּאָלסקי 164.25 — 164.25 זל.

8 פּראָצענטיגע לאָדזשער מאַנד-בריף 65—65½ זל.

1 ביז 4 עמיסיע לאָדזשער טראַמוויי אַקציעס 93—95 דאָלאַר

5 עמיסיע לאָדזשער טראַמוויי-אַקציעס 88—90

גאָלד רובּעל 4.61 זל.

זילבער רובּעל 2.38 זל.

זילבער רובּעל קליינגעלד 1.15

דער היינטיגער קאָמוניסטישער קאַמף-טאָג

בּערלין, 5. (מז) אַלס אַנהויב פון קאָמוניסטישען קאַמף-טאָג נעגען הונגער און אַרבּייטסלאָזיגקייט, וואָס איז בעשטימט אויף מאָרגען, ...

די געשעהענישען פון 31. אָקטאָבּער

וואַרשע (מעלד.) ...

לאלה שחלקו את הכבוד האחרון ליקירנו

שלום משה נ"י זק"הײַם

מביעים את תודתם הרבה

השרויה בצער עמוק

המשפחה

„הזמיר" אַלעע קאָשטשושקי № 21

„יוד. טעאַטער סטודיאָ" ...

פרײַטאָג, ד. 7 שבת ד. 8 זונטאָג ד. 9 מערץ 1930 8.30 אַוו. קומט פאָר די פּייערליכע דערשטעלונג פון די יודישע טעאַטער סטודיאָ פון „הזמיר"

די גאָלדגרעבער

פון שלום עליכם

רעזשי: י. מ. מאַקאָווסקי, מוזיק: ... יצחק ברוידאָ, ...

בּילעטען צו בּעקומען יעדען טאָג ביי דער קאַסע פון „הזמיר".

א געשעפטס-לאָקאַל

בּעשטעהענד פון 2 צימער (פּאַרטער) אויף דער פּיעטריקאָווער גאַס, צווישען טראַוגוטאַ און פּזשעיאַזד פון זאָפאָרט צו פאַרמיטען. צו ער־פאַהרען אין אַדמינ. פון „לאָדזשער טאַגעבלאַט" אונטער L.

ביטשריפטעו-ביוראָ און סוחר'ישע עצות

„OBRONA"

אינהאַבּער: מאַקס באַרנשטיין און קאָמפ. לאָדזש, שיענקעוויטשאַ 15 ... 9 — 7 פון אָוונט.

היינט, דאָנערשטאָג, ו' אדר, 6 מערץ ... נאָך מיין ליבען מאַן, אונזער אונפאַרגעסליכער פאָטער, זוהן, ברודער און שוואָגער

ר' משה לייב ב"ר מרדכי נ"י אַרזשעגאָווסקי

נ"ע

די טיפבּעטריבּענע פאַמיליע.

תר"צ — תנו כבוד לתורה — תר"צ

צום 80-יעהריגען יובילעאום פון פאַראיין „חסד של אמת ומנחמי אבלים" אין לאָדז

א סיום ספר-תורה

אין ענגלישען זאַל וואָלטשאַנסקאַ 5

די פאַרוואַלטונג.

ד"ר H. Lajchter

צאָהנ-כירורג

האָט זיך איבערגעצויגן

אויף זשעליאַנאַ 9, טעל. 149-66

א שעהן מעבּלירט צימער

צו פאַרמיעטען ...

Dr. Z. RAKOWSKI

ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקהייטען

קאָנסטאַנטינער 9 טעלעפאָן 127-81

Dr. L. Suchowczycki

כירורג

Pl. Dąbrowskiego 2, tel. 123-47

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20.

שמחה קוסעוויצקי

בּילעטען צו בעקומען ...

אױספאַרשונגס-קאָמיסיע פערענדיגט איהר ארבײט

פראַנצויזישער פּאַרלאַמענט אױסגעדריקט צוטרוי טאַרדיע׳ס קאַבינעט

היינט ווערט פערענדיגט די ארבייט פון דער קאָמיסיע אויסצופאָרשען די געשעהענישען אין ארץ-ישראל

לאָנדאָן, 4 מערץ (יטא) אין קאָלאָניאַל-אַמט איז היינט פאָרגעקומען א זיצונג פון דער בריטישער אויספאָרשונגס-קאָמיסיע פאַר די געשעהענישען אין ארץ ישראל. דעם פאָרזיץ האָט געפיהרט וואַלטער שאָו. די זיצונג איז געווען א געהיימע. ווי מען גיט איבער זאָל מען זיך דאָרט האָבען בעראַטען וועגען פעראָנטוואָרטליכען דעם שטאַנדפּונקט פון די בעזונדערע קאָמיסיע-מיטגלידער בנוגע דעם צווייטען טייל פון בעריכט, דהיינו, די עמפּפעהלונגען פאַר דער ענגלישער קאָמיסיע.

ווי עס שיינט וועלען שוין מאָרגען פערענדיגט ווערען די ארבייטען פון דער קאָמיסיע

שטורמישע זיצונג אין פראַנצויזישן פּאַרלאַמענט

די לינקע לאָזען טאַרדיע׳ן נישט האַלטען זיין פּראָגראַם דעקלאַראַציע

פּאַריז (טו) בעת טאַרדיע איז היינט געקומען אין פּאַרלאַמענט אָפּגעבען זיין פּראָגראַם-דעקלאַראַציע, האָבען אוהם די רעכטע געמאַכט שטורמישע אָוואַציעס, וואָס עס האָט אַרויסגערופען גרויס אומצופרידענהייט אויף די לינקע בענק, וואָס האָט בעקומען א אויסדרוק בעת טאַרדיע איז אַרויף אויף דער טריבונע.

די לינקע האָבען דאַן געמאַכט אַזא טומעל און פּייפערײַ, אַז טאַרדיע האָט בשום אופן נישט געקענט רעדען. עס האָבען זיך געהערט אויסגעשריי-ען אויפ׳ן חשבון פון קריגס-מיניסטער דימעניל, וועמען די ראַדיקאַלע סאָציאַליסטען האָבען אויסגעשלאָסען פון דער פּאַרטיי, ווייל ער איז אַריינגעטרעטען אין טאַרדיע׳ס קאַבינעט.

דער שטורם האָט געדויערט גאַנצע 3 מינוט. בעת טאַרדיע האָט אָנגעהויבען לייענען די רעגירונגס-דעקלאַראַציע, איז ער בסדר אונטערבראָכען געוואָרען פון צווישען-רופן.

די ערשטע אינטערפּעלאַציע האָט געזאָלט אָפּגעבען דער דעפּ. פראַנקלין, אָבער דאָ האָבען ווידער די רעכטע געמאַכט א טומעל און בשום אופן אידם נישט געלאָזט צום וואָרט קומען. סוף כל סוף האָט דער רעזידענט געמוזט איבעררייסען די זיצונג.

פראַנצויזישער פּאַרלאַמענט אויסגעדריקט צוטרוי טאַרדיע׳ס קאַבינעט

פּאַריז (טו) דער פאָרשלאַג פון די לינקע ראַדיקאַלען אויסצודריקען צוטרוי טאַרדיע׳ס רעגירונג איז ישעשטעלט געוואָרען בעים סוף פון דער זיצונג צו אָפּשטימונג און איז אָנגענומען געוואָרען מיט 316 געגען 263 שטימען.

ערמאָרדעט א יודישען בירזשע-אַגענט

ראָוונא, 3 מערץ (יטא) אין דובנא זענען באַנדיטען בעפאַלען דעם 60-יעהריגען יודישען בירזשע-אַגענט נאָסקא און אוהם ערמאָרדעט. פּאָליציי האָט געכאַפּט די באַנדיטען.

געשטאָרבען דער בעריהמטער פּוילישער מוזיקער פּראָפ. שליווינסקי

וואַרשא (טעלפּ.) דאָ איז פּלוצלינג געשטאָרבען דער בעריהמטער מוזיקער, גלענצענדער שאַפען-אינטערפּרעטאַטאָר און דירעקטאָר פון וואַרשאַווער פילהאַרמאָנישע אָרקעסטער פּראָפ. יוזעף שליווינסקי.

פּראָפ. שליווינסקי האָט דורכגעמאַכט זיין מוזיקאַלישע אויסבילדונג אין וואַרשאַווער קאָנסערוואַטאָריום צוזאַמען מיט פּאַדערעווסקי׳ן און דער גאַנצער פּלעיאַדע פּוילישע ווירטואָזען, וואָס האָבען שפּעטער בעריהמט געמאַכט די נאַציאָנאַלע פּוילישע מוזיק אויף גאַנצער וועלט.

דער טויט פון פּראָפ. שליווינסקי האָט אַרויסגערופען טיפען טרויער אין די אַרטיסטישע און קינסטלערישע קרייזען פון פּוילען און אויך אין אויסלאַנד, וואו פּראָפ. שליווינסקי׳ס נאָמען איז געווען זעהר פּאָפּולער.

גרויסע שרפה אין א געשעפט אויף פּיעטריקאַווער 25

(§) נעכטען אַרום 3 נאָכמיטאָג איז אויסגעבראָכען א שרפה אין זאָקען-געשעפט פון די ברידער ראָזענבלום אויף פּיעטריקאַווער 25. די פייערלעשער האָט זיך אײַנגעגעבען דאָס פייער איינצוגלע־שען אין משך פון א שעה. דער שאָדען בעטרעפט ביז 10.000 זל. דער לינקער פליגעל פון געשעפט איז אָפּגעברענט. די שרפה איז ענטשטאַנען צוליב א שטאַרק איינגעהייצטן אויוועלע.

נייע אָרטאָדאָקסישע קאָאָפּעראַטיווע באַנק אין לאָדז

היינטיגע וואָך האָט זיך געעפענט אויף וואָלבאָרגיאַ 65 (פּעטריקאָווער 46) א נייע אָרטאָדאָקסישע קאָאָפּעראַטיווע-באַנק א. ג. „לודזקאַ קאַסאַ ספּולדזשעלטשאַ“.

צו דער עפענונג איז פון וואַרשא ספּעציעל געקומען צו פאָהרען דער וו. פּרעזעס פון פערבאַנד פון די אָרטאָדאָקסישע בענק און פּרעזעס פון דער אָרטאָדאָקסישער צענטראַל-באַנק אין פּוילען ה׳ יצחק מאיר לעווין. אין אויפזיכטס-ראַט פון דער באַנק זענען געוועהלט געוואָרען די ה״ה: הערש גאָלדרינג, אַלס פּרעזעס, מאיר. ראָזענפעלד און יעקל קאַץ — אַלס וויצע-פּרעזעסען, לייב לופּאַסקער, נתן גנאַטעק און נחמיה דאַבריש. אַלס פערטרעטער די ה״ה: יצחק ברוין און העניך שטערנפעלד. אין דער פערוואַלטונג זענען געוועהלט די ח״ה: אברהם העניך זאַנדער, מאָטיל לעווין, משה באַנדער א וזי. מ. צערערבוים.

אַלס דירעקטאָר פון דער באַנק איז בעשטימט געוואָרען ה׳ משה באַנדער.

שוידערליכער אויטאָבוס-קאַטאַסטראָפע הינטער פּלאָנסק

2 יודישע פּאַסאַזשירען אומגעקומען אויפ׳ן אָרט, 2 ראַנגלען זיך מיט׳ן טויט און 7 שווער פערוואונדעט

וואַרשא (טעלפּ.) היינט פאַרטאָג איז הינטער פּלאָנסק פאָרגעקומען א שוידערליכע אויטאָבוס-קאַטאַסטראָפע, וואָס האָט געקאָסט דאָס לעבען פון עטליכע יודען.

אין אויטאָבוס נומער 64207, וואָס איז געגאַנגען פון מלאַווא קיין וואַרשא, האָבען זיך געפונען 12 פּאַסאַזשירען, ס׳רוב יודישע קליינהענדלער.

דער אויטאָבוס האָט געפיהרט דער 20-יעהריגער שאָפער דוד צעלהערמאַן, 20 יאָהר אַלט און דער שאָפער סטאַניסלאַוו זאַקשעווסקי איז געשלאָפען בעים לענקער.

אַרום 2.50 בײַנאַכט בעת דער אויטאָבוס האָט זיך געפינען נעבען דער באַהן-ליניע, וואָס נעפינט זיך 3 קילאָמעטער ווייט פון פּלאָנסק, איז פּלוצלינג פון פּלאָנסק אָנגעקומען א פּאַסאַזשיר-צוג 625, וואָס איז געגאַנגען פון וואַרשא קיין שערפּין.

ווען סעלדמאַן האָט דערזעהן דעם אַנקומענדען צוג, האָט ער זיך בעמיהט מיט אַלע כחות אָפּצושטעלען דעם אויטאָבוס. דאָס איז אוהם אָבער שוין נישט געלונגען און דער אויטאָבוס איז אַרויף אויפ׳ן דורכלויפענדען צוג.

פון׳ם צוזאַמענשטויס איז דער אויטאָבוס צושמעטערט געוואָרען און דער מאָטאָר האָט זיך אָנגעצונדען. דער באַגאַזש-וואַגאָן פון צוג איז אַראָפּ פון די שינעס. עס האָבען זיך דערהערט שרעקליכע געשרייען פון די פערוואונדעטע.

דער צוג איז אָפּגעשטעלט געוואָרען און עס איז אַרויסגערופען געוואָרען פון פּלאָנסק מעדיצינישע און פּאָליציאַנישע הילף.

נאָכ׳ן אָנקומען פון די פּלאָנסקער דאָקטוירים אויפ׳ן אָרט פון דער קאַטאַסטראָפע, האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז דער יעהודיש-שאָפער דוד צעלדער-מאַן איז דערהרג׳עט געוואָרען אויפ׳ן אָרט. עס איז אויך דערהרג׳עט געוואָרען דער 64-יעהריגער וואַרשאַווער יוד משה זילבערבערג.

שווערע וואונדען האָבען בעקומען פאָלגענדע 9 פּאַסאַזשירען: הערש מאיר שערמאַן פון וואַרשא, יאַן ראַדאָשעווסקי, וואַרשא, יאַנקעל ווילעדרוס פון מלאַווא, אליהו קיסמאַן מלאַווע, יצחק אבזיק באָטשאַן מלאַווע, סטאַניסלאַוו זאַקשעווסקי (דער שאָפער), וואָלף יאַפּלאַן פון נאַשעלסק און די 2 יודישע פרויען פון מלאַווע: הדס שיקא און אסתר ליפּשיץ.

איינינגע פון זיי האָבען שווערע קאָפּ-וואונדען, אַנדערע צובראָכענע הענד און פיס.

בלויז דער 30-יעהריגער יוסף גאָלדבערג, דעם מלאַווער רב׳ס זוהן, איז אַרויס פון דער קאַטאַסטראָפע אומבעשעדיגט. ער איז אָבער פון דער קאַטאַסטראָפע אזוי דערשיטערט געוואָרען, אז מען האָט אוהם אין א בעוואוסטלאָזען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

די פערוואונדעטע זענען אויף אויטאָס איבערגעפיהרט געוואָרען אין פּלאָנסקער שפּיטאָל.

די פערוואונדעטע אייזיק באָטשאַן און הערש מאיר שערמאַן, ראַנגלען זיך מיט׳ן טויט.

[illegible] נעוואָרען די קרובים פון די אומגעקומענע און פערוואונדעטע. די שווערע אויטאָבוס-קאַטאַסטראָפע האָט אין פּלאָנסק אַרויסגערופען טיפען טרויער.

טעאַטער און קונסט

מאָרגען די פּרעמיערע פון שלום-עליכם׳ס „גאָלדגרעבער“

פייערליכע ערעפנונג פון דער יודישער טעאַטער סטודיע פון „הזמיר“

מאָרגען, פרייטאָג קומט פאָר די לאַנג ערוואַרטעטע פּרעמיערע פון שלום עליכם׳ס בעסטע קאָמעדיע „די גאָלד-גרעבער.“

די פּעראַנטמערטשען צו דער אויפפיהרונג פון „די גאָלדגרעבער“ איז זעהר א גרויסע. בעזונדערש איז דער אינטערעס געשטיגען צוליב דעם, וואָס אונז׳ס רעפּערטואַר פון דער „הבימה“, וועלכע גאַסטראָלירט איצט אין וואַרשא, געפינען זיך אויך „די גאָלדגרעבער“ אונטערן נאָמען „האוצר“.

די „יודישע טעאַטער סטודיע“ ביים „הזמיר“ האָט געמאַכט די גרעסטע מיה און אָנשטרענגונגען, אַז די אויפפיהרונג זאָל אַרויסקומען ווי עס פּאַסט פאַר אַן ערנסטער טעאַטער-סטודיע — מאָדערן. צו דער פּיעסע זענען ספּעציעל געמאַכט געוואָרען איינענע קאָסטיומען און פּרעכטיגע דעקאָראַציעס. מיט דער אויפפיהרונג פון „די גאָלדגרעבער“ פאַר נעהמען זיך די בעסטע קינסטלערישע קרעפטען פון אונזער שטאָט: י. מ. מאָשקאָוויטש פיהרט די רעזשי, קאָמפּאָזיטאָר העניך קאָן האָט געשריבען די מוזיק, קונסט-מאָלער יצחק ברוינער שאַפער פון געוועזענעם „חד גדיא“ טעאַטער — האָט געמאַכט דעקאָראַציעס און קאָסטיומען.

עס איז צו האָפען, אַז דער ברייטער טעאַטער-עולם וועט זיך מיט דער אויפפיהרונג פעראינטערעסירען און די פאָרשטעלונג גוט בעזוכען.

קלאַוויר-קאָנצערט אין פילהאַרמאָניע

היינט דאָנערשטאָג 8 אָוונט טרעט אויף אין „פילהאַרמאָניע“ מיט איין איינציגען קאָנצערט דער וועלט-בערימטער פּיאַניסט, דער אונפערגלייכליכער ראַפאַעל קאַסאַדעזוס. אין פּראָגראַם פון היינטיגען קאָנצערט וועט דער בעריהמטער קינסטלער אויפפיהרען די ווערק פון: שאָפּען, ליסט, דעבוסי און פון נאָך אַנדערע גרויסע קאָמפּאָזיטאָרען.

פון „אררט“

היינט דאָנערשטאָג ווערט געשפּילט דאָס נייע דריטע פּראָגראַם „אָן א קאָפּ“. הנחה-בילעטען זענען היינט גילטיג.

בוידעמס מוזען האָבען עלעקטרישע ליכט.

(וו) אונטער׳ן פאָרזיץ פון שטאָט-סטאַראָסטאַ ה׳ דזיכטשאַלקעוויטש איז נעכטען פאָרגעקומען א בעראַטונג פון דער קאָמיסיע צו בעקעמפען שרפות אין לאָדז. עס איז בעשלאָסען געוואָרען א פאַר מאָל אין חודש דורכצופיהרען קאָנטראָלען אין פאַבריקען, עפענטליכע לאָקאַלען א א. וו. כדי צו זעהן, צי עס ווערען אָפּגעהיט די כללים אויסצומיידען שרפות. ווייטער ס׳איז אויך בעשלאָסען געוואָרען צו רופען אַלע הויז-בעזיצער, אַז זיי זאָלען פיהרען מיט עלעקטרישע ליכט די בוידעמס און טונקעלע שטעלען פון די הייזער.

פּראָווינצער סוחרים אין לאָדז.

(ב) נעכטען זענען געקומען קיין לאָדז מעהרערע פּראָווינצע סוחרים, דערגיי-טער פיל פון די מזרח-קרעסען. זיי האָבען געמאַכט היפשע קניות, על פי רוב פאַר מזומן. מען ערוואַרט איצט א שטאַרקע אויפלעבונג אין מאַנופאַקטור-מסחר.

וואָס ווערט היינט געשפּילט

אין טעאַטער

אין קינאָ

אררט: „אָהן א קאָפּ“...
שטאַטיש טעאַטער: „פערברעכער“.
קאַמעראַל טעאַטער: „גראַנד-האָטעל“
פּאָפּולאַרני: „ווייסע שקלאַפינס“
קאַסינאָ: „די שעהנקייט פון לעבען“.
לונא: „וויקינג“.
ספּלענדיד: „דער געפאַלענער מלאך“.
גראַנד-קינאָ: „דאָס פערגעניגען פון נקמה“.
פּאַלאַס: „דאָס נאַרישע גליק קניאַפּיטשקיס“
קאַפּיטאָל: „די קעניגין אָהן קרוין“.
אָדעאָן: „דער חלום פון א באַלעט טענצערין“.
ספּולדזשעלניאַ: „ווילדע ליבע“
זאַכענטאַ: „די שטאָט פון ליבע“
וואָדעוויל: „די שטאָט אָהן פּרויען“
אַפּאָלאָ: „פּאָטער, איך וויל א גראַף“
טשאַרי: „די לעצטע פּאָסירונגען פון טאַרזאַן“
קאָרסאָ: „פערברענטע בריקען“
אַשוויאַטאַווי: „גראַף מאָנטע כריסטאָ“

הלא חכמה תקרא, ותבונה תתן קולה,
בצדק כל אמרי פי, אין בהם נפתל ועקש, אשרי אדם שמע לי, לשקד על דלתותי יום יום. איבער דעם זאָלסטו קומען אין מיין
רעכטסקאָנסולענטען-ביוראָ צו
ה׳ מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17
זאַכאָדניאַ 52
טעלעפאָן 148-79
וואו ס׳ווערט פּינקטליך און געוויסענהאַפט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס: ציווילנע, קאַרנע, האַנדלאָווע, אַפּעלאַציעס אַדוואָקאַניעס, קלאַוזולעס, זאַפּעזפּיעטשע-ניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, וועגן דירות אין אַוזשאַנד ראָזיעמטשע, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
מיט אַכטונג
ד. מאַנעלאַ, רעכטסקאָנסולענט
פּיעטריקאָווער 17

דדא ביה כולה ביה
דלא דא ביה מה ביה נדרים מ״א
אַלע יודען מוזען וויסען, אַז קלויזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט פון פּוילען, אַלע אַרט פּאָדאַניעס ווי: סאָנדאָווע, סקאַרבאָווע און אַדמיניסטראַציינע אויך שותפות-אַקטען, וואַוי-נונגס-אַקטען, אַפּעלאַציעס, ווילאַנטשעניעס איבערזעצונגען (אויך העברע-איש) א. ז. וו. שרייבט און ערלעדיגט לויט׳ן אויסטאַוו
רעכטסקאָנסולענט: י. ח. בוזין
לאָדז, אַגראָדאָוואַ 3.
צוגענגליכע פּרייזען
(עגזיסטירט זייט 1912)

אַכטונג! אַכטונג!
הענדלער מיט אייזען-שמעלץ
די קאָאָפּעראַטיווע באַנק אין וואַרשאַ אויף סקלאַדאָוואַ 2 רוג נאָוואָראַדזקאַ פּאָדערט אויף אייך אַלע אויף דער אָרגאַניזיר-פערזאַמלונג פון קאָאָפּעראַטיוו פאַר האַנדעל מיט אייזען-שמעלץ ד. 9 מערץ ה. י. 12 א זייגער מיטאָג. געדענקט וועגען דער פערבעסערונג פון אייער עקזיסטענץ און קומט צופאָהרען מאַסענוויין!
אָרגאַניזיר-קאָמיטעט.

Dr. Wołkowyski
צעגיעלניאַנאַ 25
טעלעפאָן 126-87
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט ווענערישע קראַנק-הייטען און מענער-שוואַכע. אַלע-אַרט אַנאַליזען
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 8—2, און פון 6-9 אָוונד.
בעזונדער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

אַנאָנסען אין „לאָדזשער טאַגעבלאַט“ האָבען דעם גרעסטען ערפאָלג

ב״ה

צווייטע רשימה.

פאָלגענדע יאַטקעס בעזיצען הכשרים אויפ׳ן חדש אדר:

בעריש דאַנציגער, ווסכאָדניאַ 42
מאיר דאַנציגער, ווסכאָדניאַ 40
חיים ראָזענבלום, ברזשעזשינער 44
משה גאָלדבערג, קאַמיענאַ 4
קלמן גאָלדבערג, וואָלבאָרסקאַ 33
יאָסל לאַם, בערעק יאָסעלעוויטשאַ 10
אברהם מאַער, פראַנצישקאַנער 30
יאַקל שטיין, זאַקאָנטנאַ 21
גבריאל זאַלצענשטיין, מלינאַרסקאַ 14
וואָלף העכט, פּיעפּשאָווע 17
לייבל קופּער, אַנדזשעיאַ 37
שמואל עקיבא וואַכטעל, פּיעפּשאָוואַ 1
יאָסל גאָלדבערג, ברזשעזשינער 11
העניך גערשונעק, שקאָלנאַ 5
ישראל אַדלער, זאַמענהאָף 1
שמואל טשוגעלסקי, קילינסקיעגאָ 42
אייזיק קורטשיק, קילינסקיעגאָ 16
יעקל מאָרגענטאַלער, מאַלע 6
לוי קלאַפּער, ווסכאָדניאַ 1
משה ווײַנריב, קאַמיענאַ 2
מאיר ליבערמאַן, ווסכאָדניאַ 22
מרדכי ליטמאַן, ווסכאָדניאַ 15
אייזיק זוסמאַן, צעגעלניאַנאַ 59
אברהם משה פרידמאַן, פּאָמאָרסקאַ 10
יחיאל ווייסקאָהל, נאָוואָ-צעגעלניאַנאַ 35
יצחק האָפמאַן, ווסכאָדניאַ 50
בעריל גרינבוים, קאָשטשעלנאַ 3
יאָסל זילבערבערג, זאַוואַדזקאַ 19
ישראל בלאַט, דזשעלנאַ 21
ישראל שיראַדזקי, פּעפּער-גאַס 1
שרה אַדלער, זגערזשער 34
אברהם יאָסקאָוויטש, אַלעקסאַנדער-גאַס 5
יעקל גרינשפּאַן, טאַרגאָוואַ 45
ישראל מאָרגענטאַלער, זאַקאָנטנאַ 15
חיים שלמה אורשטיין, זאַוואַדזקאַ 25
אהרל פרידמאַן, צעגעלניאַנאַ 12
יונה שליאַחטוס, פּאָנסקאַ 16
שמואל נחום ליפּמאַן, ווסכאָדניאַ 6
הערש פייוול הערשקאָוויטש, ווסכאָדניאַ 37
שמואל סאַמסאָנאָוויטש, ווסכאָדניאַ 69
געצל זענטקאָווסקי, זשעלאָנאַ 42
שלמה זאַלצענשטיין, פּאָמאָרסקאַ 7
חנא קאַמינסקי, זאַוואַדזקאַ 31
יחזקאל עפּשטיין, ווסכאָדניאַ 1
מענדיל זוסמאַן, ווסכאָדניאַ 53
יואל דימאַנט, ווידזעווסקאַ 50
מענדיל פּאַווילאַן, זאַוואַדזקאַ 29
משה ראָטשטיין, ווסכאָדניאַ 2

מיכאל טשאַרנע, טראַוגוטאַ 16
סיני טשאַרנע, אַנדזשעיאַ 11
יוסיל ראָזענטאַל, ווסכאָדניאַ 52
מרים ניסל, ווסכאָדניאַ 47
מאַנעלע גאָלדשטיין, ווסכאָדניאַ 21
יעקל קליין, צעגעלניאַנאַ 28
יעקל באָרזשעקאָווסקי, ברזשעזשינער 19
שמעון האָפמאַן, נאָוואָ-צעגעלניאַנאַ 33
יעקיל קורטשיק, ווסכאָדניאַ 9
נתן קלאַדאָווסקי, זגערזשער 8
אייזיק גערשונעק, קילינסקי 25
קאָפּעל קרוכטשיק, קילינסקי 37
הלל סאַנדלער, ווסכאָדניאַ 1
אברהם יעקב סאַנדלער, ווסכאָדניאַ 4
פראַדיל דבורה לעווקאָוויטש, ווסכאָדניאַ 10
דוד לעווקאָוויטש, ברזשעזשינער 23
מאיר גאָלד, זאַכאָדניאַ 14
הערשיל גליקליך. ווסכאָדניאַ 55
נתן פרידמאַן, ווסכאָדניאַ 3
אבא וואָלפאָוויטש, ווסכאָדניאַ 39
חנה וואָלפאָוויטש, ווסכאָדניאַ 52
אברהם בינם גאָלדשטיין, ווסכאָדניאַ 5
גאָדיל שווייצער, שרעדניאַ 25
ישראל ליב גלאַטער. פּאָלודניאָוואַ 12
העניך זאַרזשעווסקי, ווסכאָדניאַ 5
אסתר קרעמער, ברזשעזשינער 17
אלי׳ גרינבערג, קאָנסטאַנטינער 24
אברהם שולץ, פּאָלודניאָוואַ 24
גבריאל דזשאַלאָשינסקי, צעגעלניאַנאַ 39
שמאי פּאָקשיווע, קאַראָלאַ 8
אברהם פרידריך, צעגעלניאַנאַ 33
העניך בלאַט, ווסכאָדניאַ 7
העניך בלאַט, זאַכאָדניאַ 29
משה פוקס, קאָנסטאַנטינער 38
הערשל דאַנציגער, ווסכאָדניאַ 7
ביילע פּראַגער, ווסכאָדניאַ 24
שמאי קערענבלום, גרינער מאַרק 8
יעקיל קליינער, צעגעלניאַנאַ 28
חיים אלי׳ גאָלדבערג, ווסכאָדניאַ 26
יצחק שוואַרץ, בערעק יאָסעלעוויטש 21
יהושע קליינבוים, זאַוואַדזקאַ 27
הערש לייב טעמפּעלהאָף, ווסכאָדניאַ 31
יחיאל העכט, דאָלנאַ 17
הערצקע קריגער, לוטאָמיערסקאַ 4
אהרן זאַרזשעווסקי, ווסכאָדניאַ 3
אברהם דימאַנט, ווסכאָדניאַ 25
איסר גאָלדבערג, פּאָנסקאַ 37

מיר בעטען די יודישע בעפעלקערונג, אַז זי זאָל אַכטונג געבען ביים קויפען פלייש צי די יאַטקע האָט א הכשר. יעדען חודש ווערט דער הכשר זיין אַנ׳אַנדער קאָליר. די הכשרים אויפ׳ן חודש אדר זענען גרין.

ועד הרבנים און ועד הכשרות

ביי דער יודישער קהלה אין לאָדז.

לאָדזער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר זעהט-אָן פון 6 ביז 7 אין אָוונט.

נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

„Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. poczt. 16

טעלעפאָנען: רעדאַקציע 10057. אַדמיניסטראַציע 100.47

[פּ]ראָדוקטיווע אַרבייט [...] איז אַלע לענדער

...ישע מאַסען זענען צוליב דער
...רעוואָלוציעס, בירגער-קריג און
...ן נאָך מעהר אָפּגעריסען גע-
...און זעניגע שטענדיגע בעשעפטי-
...ן זענען צוליב דער אַרבייטס-
...ט געצוואונגען געוואָרען אַרבעט-
...ן זיך אין די בעשעפטיגונגען,
...עצען יעדען מאָמענט, אָדער זיי
...ך צום אויספּרובירען וואַנ-
...ט און טרעפען כמעט איבעראַל
...ער גאַנץ פערמאַכטע טויערן.
...ערט אין אַלע לענדער פון
... און אַפילו איראָפּאַ, וואו מען
... געפינען אַן׳אָרט אײַנצואָרדנען
... עס איז נאָך דאָ אַ מעגליכקייט
...טען. די פאָרמען פון אַרבייט
... יודישער מאַסע שטעהען נישט
...ר געהעריגער הויך, ווי בײַ די
...לטורעלע פעלקער. אָבער דאָך,
...ו. עס הערשט מענשליכע און
...ישע גלײַכהייט, איז מעגליך דאָס
... זיך און די ענטוויקלונג אַפילו
...ני-געקומענער איבערגעוואַנדערטער
...ישער מאַסע. עס איז מעגליך
...קטיוויזירונגס - פּראָצעס. עס
... פעסטצושטעלען, אַז מעהר
...ראָצענט פון דער אימיגראַציע
...-אַמעריקע איז אַ אײַנגעפונדע-
...אַרבייטס-עלעמענט און איז גע-
...בײַ דער אַרבייט. אָבער מיר
...שט אָנווײַזען, אַז די הויפּט-
...עס, ווי אײַזענבאַהן, אײַזען-
... און אַנדערע זאָלען האָבען צו-
... אַ גענוגענדע צאָהל יודישע
...

...ד-אַרבייט? אויסער פאַרמער׳ס,
...ען נובער סוחרים אָדער אײַנגע...
...פון זומער-וואוינונגען, האָבען
...ט נישט קיין ערד-אַרבייטער
...ריקע, הגם קיינער שטערט נישט
...רעגירונג שטיצט ער-היום די
...קאָלאָניזאַציע. עס פעהלט נאָך
...וויסער מאָס די ערציהונג צו
...מעגליכקייטען און אַרבייטס-
...ן אַפילו דאָרט.

...ר איז דאָס פּראָבלעם פון אַר-
...ם ווילטיגסטע איצט און יודי-
...ען.

...דער שווער-פּונקט צו לעזען
...פּלעם בעשטעהט איצט אויסער
...ך אויסערליכע סבות אויך אין
...ם צוזאַמען מיט איהם איז ענג
...ן דאָס פּראָבלעם פון יודישער
... עס הערשט אַ אַבסאָלוטע
...ג פון דער יודישער מאַסע אין
...מישע איזאָלאַציע אין די ער-
... וואַנען זיי וואַנדערן. קומענ-
...די נײַע לענדער, ברענגען זיי
...שרעקליכע אָרימקייט און אָפּ-
... מלאכה, און פיל צײַט און
...פאָדערט דאָס צופּאַסען זיך. די
... און אָפּגעשטאַנענקייט פער-
...די נײַע אַרבייטס-בעוועגונג אין
...ם לאַנד, אָבער לאַנגזאַם, דורך
... שווייס, דורך עקשנות און אויס-
...ענקייט ווערען אויסגעהאַקט
...געגאַסען נײַע פאָרמען פון אַ

נײַ לעבען.

עס שטעהט ווײַטער מעהר ווי אַלע מאָל אין דער יודישער געשיכטע די פראַגע פון צוזאַמענפּאַסען אַלע שעפע-רישע כחות אין אונזער לעבען — פּאָזי-טיווע, מאָראַלישע — און אײַנשפּאַנען זיי אין דעם וואָגען, וואָס דאַרף פיהרען צו דער ווײַטערדיגער פאָלקס-אויפלעבונג. סײַ אין די ערטער, וואו די מאַסען לעבען איצט, און סײַ אין די ערטער, וואוהין זיי וואַנדערן איבער. דאָס איז אַ גרויסע קאָנצענטרירטע אָנשטרענגונג, ווען דאָס יודישע פאָלק שטעהט פאַר דעם גורל שעה צו לעבען ווײַטער פּונקטמענ-טען פון זײַן אײַגענעם זײַן.

מיר האָבען איצט כמעט אומעטום אין מזרח-איראָפּאַ אַ מין אַרויסשטויסונג פון די ביז איצטיגע עקאָנאָמישע פּאָזי-ציעס: פון האַנדווערק און האַנדעל. פאַר אונזערע אויגען קומט פאָר אַ גאַנצע ערשיטערונג פון די יסודות פון דער יודישער ווירטשאַפט. אַ גאַנצע רייה פּראָגרעסיווע פאַקטאָרען, ווי קאָנסום-בעוועגונג, ענטוויקלונג פון קאַפּיטאַליזם, האָבען זיך ראויף די פּלייצעס פון די יודי-שע פאָלקס-מאַסען אָפּגעשלאָגען אַזוי נעגאַטיוו-טראַגיש, דערווײַבער איז דער גרעסטער עלעמענט פון אויסוואַנדערער בעלי-מלאכות און געוועזענע קליין-הענד-לער, און אײַנאָרדנען זיך געגען די עלע-מענטען הויפּטזעכליך נאָר אין די לענ-דער, וואו עס איז נאָך נישט ענטוויקעלט די גרויס אינדוסטריע, און וואו דער קליין האַנדעל קען נאָך בעפרידיגען די בעדערפענישען פון דער מעהר אָדער ווייניגער אָפּגעשטאַנענער בעפעלקערונג. צוזאַמען מיט דעם מוז ענטוויקעלט ווע-רען דער איבערגאַנג בוסלעכוויז צו אינ-דוסטריע אַרבייטערשאַפט און טיילוויז צו ערד-אַרבייט. נאָר-בײַ אַזעלכע בעדינ-גונגען קענען זיך די בעזעצטע ווירקליך אײַנפונדעווען.

דאָס איז אַ לאַנגזאַמער פּראָצעס מיט אַ סך שוועריגקייטען, בעזונדערס אין דער ענטוויקלונג פון צופּאַסען זיך צו דער אַרבייט. עס איז כדאי צוקוקען זיך צו דער קאָלאָניזאַציע אין ארץ ישראל, אַרגענטינע און צו זעהן אויף ווי פיל דאָס איז אַ ווילטיגער פאַקטאָר אין דער ענטוויקלונג פון יודישען עקאָנאָ-מישען און אַפילו קולטורעלען לעבען. און אויב די בעזעצונג אויף ערד איז אַ קאָנצענטרירטע, איז דערמיט לעזט נישט נאָר די ברויט-פראַגע, נאָר טייל-ווײַז די נייטיגסטע פראַגע פון אונזער נאַציאָנאַל - קולטורעלער עקזיסטענץ. איך רעד שוין נישט פון א"י וואו עס איז פערשטענדליך אונזער נייטיגער ערגעסאַנס, נאָר אין אַרגענטינע, אין די קאָלאָניעס פיהלט זיך די גײַסט בעקאַנטע יודישע פאָלקס-טימליכקייט און דאָרט וועבט זיך דער פאַדים פון דער אַלגע-מײַן-יודישער נאַציאָנאַלער שאַפונג און קולטור, וואָס קאָנסערווירט דעם גאַנצען ישוב מיט אַלע פּאָזיטיווע דערשײַנונגען.

ד"ר מ. קרײַנין

יודישע נייעס.

בעשלוסען פון דער לאַנד-קאָנ-פערענץ פון מזרח-יודישע אָר-גאַניזאַציעס אין דײַטשלאַנד.

בערלין (יטא) די 5. לאַנד-קאָנ-פערענץ פון מזרח-יודישע אָרגאַניזאַ-ציעס אין דײַטשלאַנד, וואָס איז, ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, די טעג אָפּגעהאַלטען געוואָרען אין מאַגדעבורג, האָט אָנגענומען אַ רייה ווילכטיגע רעזאָ-לוציעס. ווענען די רעזאָלוציעס פון דער מעטונקטאַט פון די אָרגאַניזאַציעס בנוגע דער קולטור-אַרבייט איז בעשלאָסען גע-וואָרען, אַז דער פערבאַנד פון די מזרח-יודישע אָרגאַניזאַציעס קעמפט געגען אַסימילאַציע און די אַסימילאַציאָנס-טענדענצען אין יודישען לעבען. דער פערבאַנד שטרעבט צו הייבען דעם קול-טור-מצב פון די מזרח-יודען אין דײַטש-לאַנד, בענוצענדיג זיך מיט דער העב-רעאישער און יודישער שפּראַך.

בנוגע ארץ ישראל איז אָנגענומען גע-וואָרען מיט אַלע שטימען געגען 4, פאָל-גענדע רעזאָלוציע: ארץ ישראל איז דורך דער באַלפור-דעקלאַראַציע און דעם מאַנדאַט אָנערקענט געוואָרען אַלס יודי-שע נאַציאָנאַלע היים. עס איז דערובער אַנ׳אויפגאַבע פון אַלע יודען מיטצואַר-בייטען בײַם ארץ ישראל אויפבוי. ער-קלערענדיג די בערייטשאַפט צו בײַטרא-גען זיך אין דער דאָזיגער אַרבייט שטעלט די קאָנפערענץ אָבער פעסט, אַז זי שטעלט זיך נישט דערמיט אויפ׳ן באָדען פון אַ וועלכען עס איז פּאָליטישען פּראָגראַם.

בנוגע דער קהלה-מיטגליעדשאַפט איז בע-שלאָסען געוואָרען זיך ווי ווײַט מעגליך אַקטיוו בעטייליגען זיך אין קהלה-לעבען און בעקעמפען דעם סעפּאַראַטיזם צווישען די אײַנגעבוירענע דײַטשע יודען און די מזרח-יודען.

פּראָטעסט געגען נומערוס-קלאַוזוס און שחיטה-פערבאָט.

ליפּציג (יטא) אין גרויסען זאַל פון ער ליפּציגער פערזאַמלונג איז פאָר-געקומען אַ גרויסע פּראָטעסט-פערזאַמ-לונג געגען דעם „נומערוס-קלויזוס" אין דער שחיטה-פערבאָט פּראָפּאַגאַנדע.

די אַראַבישע דעלעגאַציע

יודען אין ארץ-ישראל נידערגעשלאָגען צוליב די משפּטים איבער די אַראַבער. — די אַראַבישע „פאַרשטעהער". — אַראַבישע פּרעסע פערביטערט. — פּאַרלאַמענט און באַקשיש. — עקאָנאָמישער פּראָגרעס

(אַ בריף פון ארץ-ישראל, ספּעציעל פאַר׳ן „לאָדזער טאָגעבלאַט") — פון עדוואַרד ד. גרשון

„מיר האָבען זיך בעסער געפיהלט אונטער די טערקען." „מיר האָבען-דאָ קיין רעגירונג נישט." דאָס קען מען הערען איצט כמעט פון יעדען יוד, גורם גע ווען דערצו האָבען צוויי פּראָצעסען, וועלכע זענען פאַרגעקומען פאַר די לעצטע טעג, אונגער, און וועלכע יודען האָבען זיך בע שוצט נעגען אַראַבער און זענען פער-משפּט געוואָרען צום טויט אַלס מערדער אין דער אַנדערער — און וועלכען אַ באַנדע אַראַבער, וואָס האָבען דערמאָר-דעט אַנ׳אונשולדיגע יודישע משפּחה גע-בען ירושלים, איז בעפרייט געוואָרען און פערלאָזענדיג דאָס געריכט האָבען זיי אויסגערופען: „די רעגירונג איז מיט אונז!" מענשען מיט איבערלעבונג קע-נען נישט אָפּלייקענען, אַז לויט די פּלי-לים פון געזעצגעבונג, האָבען די מערדער געדאַרפט בעפרייט ווערען און די יודען האָבען געדאַרפט פער׳משפּט ווערען. אָבער אונטער דער יודישער אומצופרי-דענהייט ליגט דער געפיהל, אַז עס איז נויטיג צו האַנדלען שטרענג און אומ-מוטיגע שווערע מעג און נישט זיך האַלטען בײַ פערפרוירענע דינים און קאַלטע פּראָ-צעדורען. אַז די אַראַבער זאָלען „בעקו-מען אַ לעקציע" איז דער אײַנציגער וועג צו פערמײַדען, אַז די בלוטיגע געשעהע-נישען פון לעצטען אויגוסט זאָלען זיך מעהר נישט איבער׳חזר׳ן, דער אַראַבער גלויבט באמת, אַז די רעגירונג איז גע-ווען מיט איהם אין דער צײַט פון די מערדערײַען און אַז די רעגירונג איז אויך מיט איהם אין דער צײַט ווען ער שטעהט אין געריכט נאָך די מערדע-רײַען. די יודען פאָדערען, אַז מען זאָל זיך ווייניגער האַלטען בײַם טויטען בוכ-שטאַב פון געזעץ ווי עס איז דער פאַל אין נאָרמאַלע משפּטים. די אומצופרי-דענהייט פיהלט זיך איז אַלע יודישע קרײַזען.

די א"י-בעפעלקערונג האָט פּונקטער גע-שמײַכעלט הערענדיג, אַז דער רעפּ. ד"ר מאַרקוס האָט אין פּאַרלאַמענט פאָרגע-שלאָגען, אַז די אַראַבישע דעלעגאַציע זאָל זיך אין לאָנדאָן טרעפען מיט יודי-שע פאַרשטעהער, כדי צו דיסקוטירען שלום-בעדינגונגען. דער קוריאָז דערבײַ איז, וואָס די גאַנצע אַראַבישע פּרעסע בעציהט זיך צו דער דעלעגאַציע מיט פעראַכטונג, אַלע, אַ חוץ די צײַטונג, וואָס ווערט מיט געלד געשטיצט פון דער אַראַבישער עקזעקוטיווע, אַז די דע-לעגאַציע איז אַ רעזולטאַט פון אינטרי-גען און רעפּרעזענטירט קיינעם נישט, אויסער אַ פּאָר אַריסטאָקראַטען און זיי-ערע אונטערגעבענע. עס וואָלט געווען אַנ׳-אונערהערטע זאַך, אויב מען זאָל די דאָ-זיגע „דזשענטלמען" ערלויבען צו דיק-טירען פּאָליטיק אין „וויטהאָל," אָדער אויב די יודישע פאַרשטעהער זאָלען מיט זיי אונטערהאַנדלען. יעדער אָפּמאַך וואָס זאָל בעקומען די הסכמה פון די דאָזיגע „לאָרדען" קען צו קיין גוטע רעזולטאַטען נישט פיהרען. די אַראַבי-שע פיהרער זענען פּאָליטיקער אָבער קיינע שטאַאַטסלײַט, זיי שפּילען זיך מיט פּאָליטיק צוליב דער שפּיל גופא. מען ווייסט ווי זיי געבען אַרום זאַך, וועלכען זיי דוקא וועלען אַ צווייטע... עס איז דערובער ווירקליך, אַז די וואָס זענען אויסער ארץ ישראל זאָלען וויסען ווי פערביטערט עס איז די אַראַבישע פּרעסע אין א"י געגען דער דעלעגאַציע.

די יודישע פּרעסע האָט מיטגעטיילט, אַז דאָס קאָלאָניאַל-מיניסטעריום האָט בעשלאָסען נישט צו שאַפען קיין פּאַר-לאַמענט אין א"י. די אַראַבישע פּרעסע לייקענט דעם בעריכט אָפּ. דער אײַנצי-גער אָנגעזעהענער יוד, וואָס וויל אַ פּאַרלאַמענט אין א"י איז ד"ר מאַגנעס. אָבער אויך ער וויל אַזאַ בעשרענקטען פּאַרלאַ-מענט צו וועלכען די אַראַבער וועלען קיינמאָל נישט מסכים זײַן. די אײַנציגע אַראַבער, וואָס פאָדערען אַ פּאַרלאַמענט זענען די שטאָטישע אײַנוואוינער, וועל-כע האָבען חשק צו האַלטען מליצה׳-דיגע דרשות און אַרויספרעסען באַקשיש פון די וועהלער. לאָקאַלע פערוואַלטונג איז שוין דאָ גענוג קאָרופּטירט. עס איז בעקאַנט, אַז דער מאַיאָר פון דער גרעס-טער שטאָט אין א"י נעמט באַקשיש, יע-דער ווייסט עס, די רעגירונג ווייסט עס. ער איז איינער פון די אָנגעזעהענסטע פאַמיליעס אין לאַנד און איינער פון די, וואָס וועלען זיך בעטייליגען אין דער דע-לעגאַציע.

די אַראַבישע פּרעסע קריטיקירט שאַרף די אַראַבישע דעלעגאַציע קיין לאָנדאָן. די יודען זענען געגען דער דעלעגאַציע, ווײַל זיי האָבען מורא, אַז דאָס ענגלישע פאָלק זאָל נישט אָננע-מען די טענות געגען אימיגראַציע אַלס ריכטיגע. ענגלאַנד קען, צום בײַשפּיל, קומען צום בעשלוס, אַז דער שולדיגער אין טרויערינען מצב, אין וועלכען די פעלאַכען געפינען זיך איז דער יוד און נישט די רײַכע אַראַבער, וועלכע קומען קיין לאָנדאָן פּלומרשט אַלס אַראַ-בישע רעפּרעזענטאַנטען. די נעגנער-שאַפט פון די אַראַבער צו דער דעלעגאַ-ציע האָט פערשיידענע סבות. ערשטענס בעקלאָגען זיי זיך, אַז די וואַהלען זענען געווען אַ רעזולטאַט פון אינטריגעס אין הינטער-פּאָליטיק. זיי טענה׳ן, אַז אַ חוץ עטליכע רײַכע אַראַבישע פאַמיליען אין ירושלים זענען די אַראַבער נישט פערטרעטען אין דער דעלעגאַציע. זיי בע-דויערן, וואָס די פּענים פון די אָרימע פּויערים זאָלען בענוצט ווערען אויף אַ לופט-רייזע פאַר די הויזיגים און די גאַ-שיש-בים. די בימערקונגען, מיט וועלכע די דאָזיגע פּריצים ווערען אַטאַקירט איז אונגלויבליך פאַר׳ן מערב מענשען. מען זאָגט אויף זיי זאַכען מינדליך און שריפטליך, וועלכע אַנ׳ענגלענדער וואָלט נישט געוואַגט צו אַרויסזאָגען בסוד צו זײַנעם אַ פרײַנד. מען צווייפעלט אויב די דעלעגאַציע וועט ווירקליך געהען קיין לאָנדאָן. עס ווערט פערזיכערט, אַז קיין טובה וועט פון דער דעלעגאַציע נישט אַרויסקומען.

מיט עטליכע טעג צוריק האָט אַרוים-גערופען אַ סענסאַציע אַ בריף פון אַנ׳-ענגלישער פרוי, וועלכער איז ערשינען אין „פּאַלעסטינער בולעטין", אין וועל-כען עס איז אָנגעוויזען געוואָרען, אַז די אַראַבישע עקזעקוטיווע האָט אַנ׳אײַגע-נעם געריכט, וועלכער משפּט צו געלט-שטראָפען די, וואָס ענטזאָגען זיך צו באָיקאָטירען יודישע געשעפטען, און בשעת... אויך מיט טורמע די, וואָס זע-נען אין אָפּאָזיציע צו דער באָיקאָט-בעוועגונג. עס איז קלאָר, אַז די אַראַבישע עקזעקוטיווע האָט קיין מאַכט נישט צו שטראָפען מענשען מיט טורמע, אָבער ווען דער אונוויסענדער אַראַבער ווערט גע-בראַכט פאַר אַ צאָהל מענשען, וועלכע מאַכען דעם אָנשטעל פון ריכטער, הערען אויס עדות און געבען אַרויס אורטיילען, דערשרעקט ער זיך און פאָלגט וואָס מען הייסט איהם. אַ סך אַראַבער בע-קלאָגען זיך, אַז מען צווינגט זיי צו צאָהלען הויכע שטרייפען פאַר זייערע סחורות, ווײַל זיי האָבען מורא אַרײַנצו-קומען אין יודישע געשעפטען. עס זעהט אויס, אַז די „מאָראַל" פון באָיקאָט איז געבראָכען. דער „פּאַלעסטינין ענד ניער איסט מאַגאַזין" ערקלערט, אַז די יודען האָבען פון באָיקאָט נישט שטאַרק גע-ליטען. אײַנצעלנע סוחרים זענען גע-טראָפען געוואָרען דאָ און דאָרט, אָבער בכלל האָבען האַנדעל און אינדוסטריע כמעט קיין שאָדען נישט געהאַט דורכ׳ן באָיקאָט.

דאָס ברענגט מיך צום לעצטען פּונקט, וועלכען איך וויל בעריהרען. עס איז פערעפענטליכט געוואָרען איצט אַ סטאַ-טיסטיק וועגען גאַנצען עקאָנאָמישען לע-בען פון א"י אין 1929, און עס איז ערשטוינענד צו זעהן, ווי נישט קוי-קענדיג אויף די אונרוהען איז דער פערי-גאַנגענער יאָהר געווען אַ יאָהר פון עקאָ-נאָמישען פּראָגרעס אין אַלע צווײַגען פון אַקטיוויטעט. נישט קוקענדיג אויף דער שנעלער וואַקסענדער אימיגראַציע נאָך די אונרוהען זענען נישט געווען קיין אונבעשעפטיגטע. מענשען האָבען

(ענדע זײַט 6)

אינ׳ם קאַמף מיט דער שרעקליכער ראַק-קראַנקהייט

לויט אַ בלוט-אַנאַליז וועט מען קענען פעסטשטעלן צי מען ליידט אויף אַ ראַק

סענסאַציאָנעלער עקספּערימענט פון אַ וואַרשעווער פּראָפעסאָר

אין דער מעדיצינישער וועלט קלינגט איצט מיט אַ געוואַלדיגער סענסאַציע. דער לייטער פון מלוכה׳שען היגיענישען אינסטיטוט אין וואַרשע פּראָפ. הירש-פעלד האָט געמאַכט אַ זעהר ווילכטיגע מעדיצינישע ענטדעקונג, לויט וועלכער מען וועט קענען אויפ׳ן גרונד פון אַ בלוט-אַנאַליז פעסטשטעלען צי מען איז קראַנק אויף אַ ראַק.

די דאָזיגע קראַנקהייט וועלכע שטעלט מיט זיך פאָר די גרעסטע פּלאָג פון אונ-זער דור קאָן מען נאָר היילען אין אָנ-הויב, איידער דער „בחור" האָט זיך בע-וויזען צו ענטוויקלען און אײַנצוּוּעסען אינ׳ם מענשליכען אָרגאַניזם. דעמאָלט קאָן מען איהם נאָך אויסשנײַדען און קורירען דעם קערפּער. די צרה איז אָבער, וואָס שטענדיג ווייסט מען צי מען האָט צו טון מיט אַ ראַק אָדער נישט. די דיאַגנאָזע איז זיך זעהר אָפט טועה, זי נעמט אָן דעם שרעקליכען „מחבל" פאַר אַ געוועהנליכער בעשעדיג-טונג, און שפּעטער, ווען דער ראַק האָט זיך שוין צולענט, ווי בײַם מאַגען און זײַנגאַרטען, איז שוין זעהר אָפט צו שפּעט צו מאַכען אַנ׳אָפּעראַציע.

יעדער דורכשניטליכער מענש ווייסט, וואָס פאַר אַ בעדײַטונג די אַזוי גערו-פענע „וואַסערמאַנס רעאַקציע" האָט פאַר׳ן מענש. לויט וואַסערמאַנ׳ס בלוט-אַנאַליז קאָן מען פעסטשטעלען צי איז קראַנק, אָדער מען איז קראַנק געוועזען אויף סיפיליס. פאַר דער מעדיצין איז וואַסערמאַנ׳ס רעאַקציע אַזאַ געווינס, וואָס מען קאָן זיך גאָרנישט פאָרשטעלען וואָס מען וואָלט געטאָן אָהן דער מעג-ליכקייט פון אַזאַ בלוט-אַנאַליז. דער קאַמף מיט סיפיליס וואָלט הונדערט מאָל שווערער געווען. די זעלבע בעדײַ-טונג וועט אויך האָבען ד"ר הירש-פעלד׳ס נײַע ענטדעקונג, אויסצוגעפינען אין בלוט די סמנים פון ראַק. די מע-דיצינישע וויסענשאַפט אַרבייט שוין זעהר לאַנג ווענען אַ מעגליכקייט פון אַזאַ בלוט-אַנאַליז, שוין 15 יאָהר זוכען פער-שידענע לאַבאָראַטאָריעס און אַרבייטען איבער דעם דאָזיגען פּראָבלעם. די ביז איצטיגע עקספּערימענטען האָבען אָבער ביז איצט נישט געבראַכט קיין שום ממשות׳דיגען רעזולטאַט. פּראָפ. הירש-פעלד האָט צום ערשטען מאָל אויפגע-וויזען, אַז דער „ראַק-גיפט" רופט אַרוים אין אונזער אָרגאַניזם אַ פערטיי-דיגונגס-רעאַקציע, מאָביליזירענדיג זײַן גאַנצע קראַפט צו אַנ׳אַטאַקע געגען דעם ראַק-קראַנקען געוועב. אַט די דאָזיגע גע-גען-ראַק סובסטאַנצען צירקולירען אַרום אין אונזער בלוט און די טויזענדער און מהאי טעמא דאַרף מען בײַ אַ גוטער אַנאַליז אויסגעפינען צו זיי געפי-נען זיך אין אונזער קערפּער. און אויב אַנאַליז אויסצוגעפינען די דאָזיגע געגען-ראַק סובסטאַנצען, איז דער מין גע-לונגען אַ פנים, אַז דער מענש איז קראַנק אויף אַ ראַק, נאָכמעהר, עס וואָלט זיך געשאַפען אַ מעגליכקייט אויס-צוגעפינען אַ געהעריגען סערום, וואָס וואָלט בעשטאַנען פון אַ גרויסער דאָזע פון די איבערגעדערמאַנטע „געגען-ראַק"-סובסטאַנצען, און דאָס וואָלט געהאַט אַ קאָלאָסאַלע ווירקונג אויף דעם ווײַ-טערדיגען גאַנג פון דער קראַנקהייט בײַ׳ן איצט איז אָבער דאָס בלויז געוויסען ווײַטער. ד"ר הירשפעלד איז געוויסען אַז ער ערשטער וואָס האָט פעסטגעשטעלט אַז בײַ אַ ראַק-קראַנקען צירקולירען אין בלוט די אַנטי-ראַק סובסטאַנצען. איז דאָס אַז יאָס ער געמאַכט עקספּערימענטען זיי אויסצוגעפינען תוך אַ בלוט-אַנאַליזע נאָך גרויסער פּרובען איז איהם דאָס גע-לונגען. די ביז יעצט האָט ער קומען אַ גלענצענדער געוועהר אינ׳ם קאַמף מיט דער כמעט אונהיילבאַרער קראַנק-הייט, און עס האָט זיך בעוויזען אַ האָפ-נונג, אַז אַ דאַנק דעם הירשפעלד אַנאַ-ליז וועט מען מויזען ... לעבענס אָפּ-ראַטעווען פון פריהצײַטיגען טויט.

אַ קאַפּעלע הומאָר

ווערטלעך און שטעכווערטלעך

אָפענע דבורים.

זי: הער, דו ווערסט דאָך מיר נישט אָפּלייקענען אַז די האָסט מיר צוגעזאָגט מיט מיר חתונה צו האָבען.

ער: ווען איך זאָל אַלע צוזאָגען האַלטען, וואָל-סטו מיי-ווי- פון מיר קיין גרויס נחת נישט געהאַט.

* * *

לאָדזער דיסקאָנטערען.

זעהסט, — זאָגט אַ היגער דיסקאָנטער צו זײַנעם אַ חבר, — וועקסעל מאָנען האָב איך געשטעלט אויף די פּיס.

וואָס הייסט?

אַמאָל האָט ער געהאַט אַנ׳אײַגענעם אויטאָ. האָט ער גענומען בײַ מיר מאַכען דיסקאָנטעס, האָב איך איהם געשטעלט אויף די פּיס...

ציוניסטישע פאָהן און די בני-ברית-לאָזשעס

וואַשינגטאָן (יטא) ראַבינער סאַ-מועל קאָך, דער ערשטער וויצע-פּרעזי-דענט פון דעם היגען דיסטריקט פון „בני-ברית"-אָרדען, האָט אויף אַ מי-טינג פון „בני ברית" פּראָטעסטירט געגען דעם, וואָס נעבען דער אַמעריקאַ-נער פאָהן איז אויך אויפגעהאַנגען די ווײַס-בלויע ציוניסטישע פאָהן. ראַבינער קאָך האָט גע׳טענה׳ט, אַז די בלוי-ווײַסע פאָהן איז אַנ׳עמבלעם פון דעם פּאָליטי-שען ציוניזם און באַטש ער איז מסכים מיט די פּרינציפּען פון דער יודישער „אַגענץ", איז ער אָבער נישט פאַר דער יודישער נאַציאָנאַלער היים אין ארץ ישראל.

די מיינונג פון די פון הונדערט פער-זאַמעלטע איז אָבער געווען געגען די אַנזיכטען פון רבי קאָך. דאָס האָט זיך אַרויסגעוויזען פון די שטאַרקע אַפּלאָ-דיסמענטען, וואָס זיי האָבען געגעבען דעם פּרעזידענט פון „בני ברית", דזשאָרדזש ליפּס פון סאַן-פראַנציסקאָ, וועלכער האָט אין זײַן רעדע אָנגעוויזען אויף דער אויפבוי-אַרבייט אין ארץ ישראל, וואָס ווערט דורכגעפיהרט מיט דער הילף פון „בני-בית" אָרדען.

פאַרוואָס האָט די יודישע „קאָלאָ" געענדערט די טאַקטיק?

אינטערעסאַנטע ערקלערונגען פון דעפּ. פאַרבשטיין וועגען קריזיס אין „קאָלאָ"

...יסטאָק. — דרײַ שעה האָט
...ג געדויערט די קאָנפערענץ
... פאַרבשטיין מיט די פאַרשטע-
...ן די עקאָנאָמישע גרופּירונגען,
... לויט זײַן פערלאַנג, צוגעפּאַסט
...וואָרען אין „בית-עם". אַזוי ווי
...טעם פון דער ציוניסטישער
...ציע האָט פערבעטען אויך פאַר-
...ם פון פערשידענע ציוניסטישע
...ן אין די יעזולאַשאַפטליכע
...ץ פערוואַנדעלט געוואָרען
... אַ פּאָליטישען מיטינג.
...פ מ׳זאָל זיך דערמאָהנען, אַז
...בשטיין איז דער, וועלכער האָט
... ראַפּגערוסען פון גרינבוים׳ס
... מכריע געווען דעם צד פון די
...פּאָליטיקער, אַז ער איז איצט
...ירדאַט אויף „קאָלאָ"-פּרעזעס,
... איבערצוגעבען אויספיהרליכע
...ספּיהרונגען.
...אַרבשטיין האָט דעם ערשטען
...ם רעפעראַט געווידמעט דער
... פּאָליטיק: וואָס האָט גע-

בראַכט צום איצטיגען שנוי? ער מיט גרינבוים׳ען זענען אין די בעסטע חבר׳שע בעציהונגען. אַפילו בײַ די ערשטע סעים-וואַהלען אין ביאַליס-טאָק, ווען גרינבוים האָט געפיהרט אַ קאַמפּאַניע געגען איהם, זענען זיי אויך פערזענליך געווען אין דער נאָהנטסטער פרײַנדשאַפט. אָבער פיהרען ווײַטער גרינבוים׳ס פּאָליטיק איז געווען אוממעגליך. ווי האָט אויסגעזעהן פאַר-אַ-יאָהרען אונזער נײַן-אָפּשטימונג? דער גאַנצער סעים איז געזעסען, געשטאַנען זענען בלויז אַ פּאָר קאָמוניסטען, עטלי-כע מינדערהייטס-דעפּוטאַטען און בלויז 3 יודען, ווײַל די איבריגע האָבען אויף פערשידענע אופנים זיך אויסגעדרעהט. און וואָס איז געווען דער רעזולטאַט? קיין מיניסטער האָט אונז אויפ׳ן שוועל נישט אַרויפגעלאָזען. און די יודישע צרות ווערען פון טאָג צו טאָג שרעקלי-כער, הונדערטער דעלעגאַציעס און בריוו זענען געקומען און געשריגען: העלפט! איבער׳חזר׳ן יענעם עקספּערימענט האָ-בען מיר נישט געקענט, און אַפילו אײַ-דער מיר האָבען נאָך געוואוסט, אַז דער „צענטראַלניק" וועט שטימען פאַר, האָ-בען מיר שוין גערעדט וועגען אָפּהאַל-טונג. איז איצט מאַקע געוואָרען אַ סך בעסער. מיניסטאָרען נעמען מיך אויף — גרינבוים׳ען נישט — און וואָס מ׳קען ראַטעווען ראַטעווען מען.

— אונזער אָפּאָזיציע האָט זיך נישט געענדערט, אָבער מיט די מינדערהייטען וועט שוין גרינבוים מעהר נישט געהן, ווײַל חוץ אַלעמען האָבען זיי אונז אויך פערראַטען.

גרינבוים׳ס עקשנות נישט צו וועלען בלײַבען ווײַטער פאַרזיצער, האַלט ער פאַר אַ משוגעת, ווײַל אין תוך האָט דאָך די פּאָליטיק זיך נישט געענדערט. און ער האָפט, אַז דער קריזיס אין „קאָלאָ" וועט פאָרט געלייזט ווערען דורכ׳דעם, וואָס גרינבוים וועט צוריקציהען זײַן דעמיסיע.

לאדז

6. מערץ 1930

זון־אויפגאנג: 6.20
זון־אונטערגאנג 5.17

דאנערשטאג,
ו'
אדר תר"ץ
פ' תרומה

טאג-כראניק

פון קראנקען-קאסע

(וו) דער דענטיסטישער קאבינעט ביי דער קראנקען־קאסע וועט אויך אנהויבען ארויסשטעלען אויך קינסטליכע ציינער „מאסטיקעס" א. א.

הינד מוזען טראג'ן קאגאנצעס

צוליב די אפטע פאלען, וואס הינד בייסען מענשען, ווארענט די געזונד־היטס־אפטיילונג ביים מאגיסטראט, אז די בעזיצער פון הינד זאלען די לעצטע פערזעהן מיט קאגאנצעס.

פון „הכח"

דער יודישער טורן און ספארט פעראין „הכח" מעלדט מיט, אז דער קלוב־לאקאל (פיעטריקאווער 83) איז אפען יעדען טאג פון 6 אזייגער אווענד. דער סעקרעטאריאט נעמט אן נייע מיטגלידער און אלע מענער־ און פרויען־סעקציעס, מיט וועלכע עס פיהרען אן קוואליפיצירטע אינסטרוקטארען.

נאכט-דיזשורען אין די אפטייקען

מ. עפשטיין, פעטריקאווער 225; מ. פא־מאיעווסקי, פעטריקאווער 95; מ. ראזענבלום, צגעלנא 12; נארבוט, וואלטשאנסקא 54; י. פאפראצקי, נאווא־מיעיסקא 15.

פון שטאטישען קינא.

אין שטאטישען קינא אויף שייבלערס מארק ווערט איצט דעמאנסטרירט פאר ערוואקסענע דאס בילד „דער שטארקער מענש", פאר יוגענד — „דער קליינער ראבינזאן קרוזא".

נייע יודישע קאאפעראטיווע קרעדיט-באנק
אין דער געגענד פון דער אלט-שטאט

יונטאג פארמיטאג איז אין איינגעם לאקאל (אלטער מארק 15) פארגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון דער נייגעגרינדעטער יודישער קאאפעראטיווער באנק אונטער'ן נאמען „קרעדיט־געזעלשאפט פאר דער לעבענס־מיטעל־בראנזשע".

צו דער ערעפנונג זענען געקומען די־בער 100 שוין־רעקלאריטע מיטגלידער און פיל איינגעלאדענע יודישע געזעלשאפטס־טוער, דערונטער ב. וואקס און לאווניק יאגעל.

פרעזעס פון אויפזיכטס־ראט י. וואלינסקי עפענט די פייערונג און בעגריסט די אנוועזענדע געסט און מיטגלידער. דאן ווערט דער פארזיץ איבערגעגעבען דעם לאווניק יאגעל, וועלכער האלט א רעדע פעראט וועגען דער קאאפעראטיווער בעוועגונג ביי יודען.

דירעקטאר ב. וואקס רעפערירט וועגען דעם יודישען באנק וועזען און ווייזט דערביי אן, אז דאס יודישע אלטשטאט וועט געווים דאנקבאר זיין די גרינדער פון דער יודישער אינסטיטוציע, וועלכע וועט לינדערן דעם קרעדיטנויט פאר די מיטגלידער פון דער באנק.

א רעפעראט וועגען די צילען און אויפגאבען פון דער נאר וואס געגרינדעטער קאאפעראטיווער באנק האלט דער פרעזעס פון דער באנק־פערוואלטונג ה' אדאלף שטראוך.

די קאאפעראטיווע באנק פאר דער לעבענס־מיטעל בראנזשע וועט זיך בעמיהען צו שאפען א רעגולערען קרעדיט און מיטהעלפען, אז די מיטגלידער זאלען אין זייערע קוועלונגס־צייטען קענען געהאלפען ווערען.

וויצע פרעזעס טייטען רופט די פערזאמעלטע זיך לעבהאפט צו פעראינטערעסירען מיט דער אינסטיטוציע און מיטהעלפען אין איהר עקזיסטענץ.

נאך דעם ווי עס בעגריסען א גאנצע רייה פון די אנוועזענדע, האט דער באנק דירעקטאר מאקס הירשבערג פארגעלעזען א גאנצע רייה שריפטליכע בעגריסונגען, צווישען זיי א בריף פון סעמ־רעפיטאט ד"ר י. ראזענבלאט, וועלכער ענטשולדיגט זיך, וואס ער האט נישט געקענט פערזענליך זיין אנוועזענד צו דער ערעפנונג, און בעגריסט די גרונדונג פון דער נייער יודישער באנק און ווינשט איהר ערפאלג אין איהר ארבייט.

דאן ווערט פארגעלעזען די ליסטע פון דער פערוואלטונג און אויפזיכטס־ראט, אין וועלכע עס געהען אריין:

אין אויפזיכטס־ראט, די ה"ה י. וואלינסקי (פרעזעס), י. מאנטאג און ח. פישלעוויטש (וויצע פרעזעסען) מ. מוינעס, ש. רובינשטיין און ח. פיטלאוויטש. אלס פערטרעטער די ה"ה י. י. ראזענוואלד און ר. גראנעק. אין דער פערוואלטונג אדאלף שטראוך (פרעזעס) ס. רעדליך און ב. טייטען (וויצע פרעזעסען), ש. זיידלער, מ. דאניעלאק, א. איוואנקאווויצער און וו. חעלקא. אלס פערטרעטער די ה"ה א. ניימאן און ל. שרייבמאן. אין סעקרעטאריאט מאקס הירשבערג און מ. גליקבערג.

פון האנדעלס-געריכט

באנקראטען און נאדזארען.

אויף דער לעצטער סעסיע פון לאדזער האנדעלס־געריכט זענען בעשטימט געווארן צוויי אונפארלאשטשיס'ן.

אונטער אנ'אונפארלאשטשיס איז געשטעלט געווארן די פירמע לייביש סרעבנאגורא און בערל לעשטש, וועלכע בעזיצט א פערקויף פון פאנטאפעל א. נ. „ספארט" אויף נארוטאוויטש גאס.

די געפאלענע סוחרים ווערען געשטעלט אונטער פאליצייאישער אויפזיכט.

אנ'אונפארלאשטשיס איז ערקלערט געווארן אויף דער פירמע הענעך קליינפלאץ, א מאנופאקטור־סוחר פון ציגעלגאס 37.

„זעזאניעס" וועגען הכנסה

(§) די לאדזער פינאנץ־קאמער האט בעקומען פון פינאנץ־מיניסטעריום א צירקולאר וועגען איבערדוקען דעם טערמין אפצוגעבען „זעזאניעס" וועגען הכנסה פון פיזישע פערזאנען און ירושות פון 1. מערץ אויפ'ן 1. מאי. יורידישע פערזאנען דארפען אפגעבען די „זעזאניעס" וועגען הכנסה ביז'ן 1־טען מאי ד. י.

מורא פאר א פערפליצונג

(§) דאס אינערן־מיניסטעריום האט צוגעשיקט צו דער לאדזער וואיעוואדזשאפט מוזע א צירקולאר וועגען אננעמען פערהיטונגס־מיטלען אויפ'ן פאל פון אנ'עווענטועלער פערפליצונג אין די ארומיגע פאוויאטען.

צי וועט דער לאדזער שטאט-ראט אויפגעלעזט ווערען?
אפקלאגען פון דער געפסל'טער מאמוניסטישער ליסטע אין לאדז

מיט דריי יאהר צוריק, בעת די לעצטע שטאט־ראט וואהלען אין לאדז איז, ווי בעוואוסט, געפסל'ט געווארען די קאמוניסטישע ליסטע, וועלכע ראט בעקומען העכער 40,000 שטימען. די קאמוניסטען האבען איינגעזעהן, אז דאס פסל'ען זייער ליסטע איז געווען אונבערעכטיגט און האבען דערלאנגט אנ'אנקלאגע צום העכסטען אדמיניסטראטיווען טריבונאל. דעם 18־טען ד. ח. וועט פארקומען דער פראצעס. אויב די אנקלאגע זאל בערוקזיכטיגט ווערען, איז נישט אויסגעשלאסען, אז די לאדזער שטאט־ראט וואהלען זאלען געפסל'ט ווערען און דער שטאט־ראט וועט אויפגעלאזט ווערען.

די מעכאניזירונג פון בעקערייען
וועט בעטראכט ווערען אויפ'ן בעקער-צוזאמענפאהר אין ווארשא.

(—) די טעג וועט אין ווארשא פארקומען אנ'אלפוילישער בעקער־צוזאמענפאהר. פון די לאדזער יודישע און פוילישע בעקער־צעכען פאהרט ארוים צום צוזאמענפאהר א דעלעגאציע. דער צוזאמענפאהר וועט זיך בעשעפטיגען מיט דער פראגע פון מעכאניזאציע פון די בעקערייען און שטייער־אנגעלעגענהייטען. בנוגע די דאזיגע וויכטיגע אנגעלעגענהייטען וועלען די לאדזער יודישע בעקער־פארשטעהער האבען איבערצייגען דעם צוזאמענפאהר א בעזונדער שווער מעמאָ...

א ברענענדע פרוי אין גאס.

(—) געלטען פריה זענען די לאקאטארען פון קילינסקי־גאס 143 בעאונרוהיגט געווארען צוליב א שרעקליכען פאל וואס עס האט פאסירט מיט דער 45־יעהריגער פרוי אמיליא שעווראקאווא. אומנהיצענדיג דעם אויווען, האט פרוי שעווראקאווא בעגאסען דאס האלץ מיט נאפט, פון וואס עס איז ענטשטאנען אנ'עקספלאזיע. איידער מענשען זענען זיך צוזאמענגעלאפען, איז די פרוי אינגאנצען ארומגעכאפט געווארען אין פלאמען. א פלאקערענדע איז זי ארויסגעלאפען אויף די שטיגען. די שכנים האבען גענומען אויף איהר אנגלעשען די שרפה. פון די שווערע בראנד־וואונדען האט די פרוי פערלוירען דאס בעוואוסטזיין. סאניטעטאווע האט איהר געגעבען הילף.

האנדווערקער וועלען מוזען צאהלען נייעם שטייער פון זייערע ווארשטאטן
געזעלען און לעהר-יונגען.

(§) אנגנגלען וועט אויף אלע האנדווערקער־ווארשטאטען ארויפגעלעגט ווערען א נייער שטייער אויף צו דעקען דעם בודזשעט פון דער לאדזער האנדווערקער קאמער. די הויך פון דעם נייעם שטייער וועט זיין אפהענגיג פון דער צאהל געזעלען און לעהר־יונגען, וואס דער האנדווערקער בעשעפטיגט. ביז 12 זל. וועט גענומען ווערען פון יעדען געזעלען, ביז 6 גילדען פון יעדען לעהר־יונג און ביז 25 גילדען פון יעדען ווארשטאט. די פאקטישע הויך פון דעם שטייער וועט בעשטימען די לאדזער האנדווערקער־קאמער גופא.

א דאקטאר מוז בייטאג און ביינאכט קומען צו א געפעהרליך-קראנקען.

עס פאסירט אפט, אז דאקטוירים זאגען זיך אפ צו געהן צו א שווער־קראנקען אויף א וויזיט, הגם לויט די פערפליכטענדע פארשריפטען מוז א דאקטאר צו יעדער, ביטאג און ביינאכט, געהן צו א געפעהרליך קראנקען. אנגערעדט איז, ווען מען רופט ארוים אזעלכע פאלען א דאקטאר טעלעפאניש. אויף דעם זענען שוין ענטשטאנען פיל אינצידענטען מיט דאקטוירים. דאס העכסטע געריכט, בעטראכטענדיג א פראצעס פון א בעל־עולה'טען געגען א דאקטאר, האט געאורטיילט, אז אין שטרייט־פאלען מוז פעסטגעשטעלט ווערען, צי דער פאל איז געווען א דרינגענדער און צי דעם קראנקען האט געדראהט מיט טויט, אויב א דאקטאר וואלט איהם נישט געגעבען הילף.

פאדערט איבעראל
ליין כשר
שולדענער'ס

דעמאנסטראציע פון ארבייטסלאזע פאר'ן לאדזער מאגיסטראט

(וו) די ארבייטסלאזע סעזאן־ארבייטער האבען נעכטען דעמאנסטרירט פאר'ן מאגיסטראט, פאדערנדיג שטיצע און בעשעפטיגונג. די סעזאן־ארבייטער אין א צאהל פון לערך טויזענד מאן, ארגאניזירטע אין „פראצא" און אין די כארעקטישע פעראיינען, זענען אבער פאנאנדערגעטריבען געווארען דורך פאליציי.

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע זאל — נארוטאוויטש 20 —
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן
נאר 5 גאסטשפיל'ן פון דער וועלט-בערימטער סובּרעטין
קלארא יאנג
פרייטאג ד. 7-טן און זונטאג ד. 9-טן 9 אוו. די שיינע קאמישע אפערעטע
דזשעקעלע בלאפער
אין 3 אקטען פון בּועז יונגוויץ | מוזיק פון שלום סעקונדע
הויפט-ראל דזשעקעלע קלארא יאנג
שבת 4 נאכמ. און מאנטאג ד. 10-טן 9 אווענט צו פאפולערע פרייזען
די רומענישע חתונה
אין 3 אקטען פון שאר. הויפט-ראל דבורה—קלארא יאנג
שבת, 9 אוונט די פרייליכע אפערעטע, די איינציג איבעראל אנערקענטע
חנה'טשע אין אמעריקא
אין 4 אקטען מיט געזאנג און טענץ, הויפט-ראל חנה'טשע—קלארא יאנג
אלע פיעסען רעזשיסירט פון בּועז יונגוויץ. — צו די פארשטעלונגען איז אנגאזשירט געווארן דער ארטיסט פון קאמינסקיס טעאטער ל. וויינבערג
פאספארטורס און פרייקארטען נישט גילטיג
עס נעמט אנטייל לויט א. ב. פרויען: בעזמאן, מאכאראווסקא, נערה און פאדערמאן. מענער: אריעל, אייזענבערג, באלבירסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, נייהויז, פאלאנסקי און ראקאוו. אדמיניסטראטאר—מ. ארנוואלד, מוזיקאלישע לייטונג—ל. זעלמאן.
בילעטען אויף אלע פארשטעלונגען צו בעקומען אין דער קאסע פון פילהארמאניע.

שוסטער און לעדער-סוחרים
פערקלענערען די פרייזען פון זייער פראדוקציע אויף 20 פראצענט

(§) אין דער לאדזער האנדווערקער־קאמער איז פארגעקומען א קאנפערענץ פון שוסטער־מייסטער, שוסטער־ארבייטער און לעדער־הורטאווניקעס. מצד דעם יודישען שוסטער־צעך האט זיך בעטייליגט אין דער קאנפערענץ ה' ...עלבאר, מצד די שוך־מאגאזינער'ען די ה"ה העכטקאפף און ווינדמאן. די אנוועזענדע האבען זיך בעשעפטיגט מיט דער פראגע פון דער גרויסער ארבייטס־לאזיגקייט אין דער לעדער־בראנזשע און ארומגערעדט די מיטלען צו פערהיטען פון א פערשארפונג פון'ם קריזיס. נאך א דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען געגענצוווירקען דער קאנקורענץ און דער שוך־בראנזשע דורך פערקלענערן אויף 20 פראצענט דעם ארבייטס־לוין פון שוך און פון לעדער.

לאקאוט אין אייזערט'ס פאבריק
נייע 100 ארבייטער אהן ברויט

(§) אין דער לאדזער אקציען־געזעלשאפט קאראל אייזערט, קאראלא גאס 1..., האט א לענגערע צייט אנגעהאלטען א סכסוך מיט די ארבייטער, צוליב די שטראף־טאבעלען, וואס די דירעקציע האט ארויסגעהאנגען. אלס ענטפער אויף דער אינטערוועניץ צו בעזייטיגען די טאבעלען, האט די דירעקציע בעשלאסען צו פערמאכען די פאבריק אויף אונבעגרענעצטער צייט. דער פעראיין האט געוואלט פועל'ן, אז די דירעקציע זאל צוריקציהען די פעראָרדנונג, אבער אהן ערפאלג. אזוי ארום זענען 1000 ארבייטער געבליבען אהן ארבייט.

אנ'אויג פאר... דירה-געלד

(וו) בעת א מחלוקה אויף קרוטקא 4 האט א לאקאטאר אויסגעהאקט מיט אנ'אייזערנעם שטאנג אנ'אויג. פון הויז־ווירט לעאפאלד גאלדסאבעל.

די געהיימנישען פון דער רויטער ווילע
שפאנענדער ראמאן פון לאדזער לעבען.

(64-טע פארטזעצונג)

די דריי אגענטען זענען געווען שווער פערוואונדעט, בלויז נאך איין איז אפגעקומען מיט לייכטע וואונדען. אלעקסאנדער האט געוואלט כאפען דעם שאפער אויף די פליצעס און מיט איהם נעלם ווערען. דא איז אבער ענטשטאנען א שיסעריי און אלעקסאנדער צוזאמען מיט'ן שאפער זענען געפאלען טויטע אויפ'ן ארט.

— — — — — — — — — — — — — —

פאני האט מיט גרוים אונגעדולד געווארט אין ווארטע־זאל פון שפיטאל. זי האט זיך שוין נישט געקאנט דערוואַרטען צו זעהען איהר געליבטען גוסטאוו. ענדליך האט מען זי אריינגעפיהרט צו איהם אין צימער. פון גרוים פרייד און איבעראשונג האבען זיך די טרעהרען איהר געשטעלט אין די אויגען.

— מיין גוסטאוו! האט זי ארויסגערופען, ווארפענדיג זיך איהם אויפ'ן האלז. זי האט געכליפעט אונאויפהערליך, אזוי ווי א קליין קינד, וואס טוליעט זיך צו דער מוטער'ס ברוסט. אזוי האט זיך פאני צוגעטוליעט צו גוסטאוו'ן. זי האט נישט געקאנט רעדען, זי האט נישט געהאט קיין ווערטער אויסצודריקען איהר פרייד און גליק. יא, איהר גוסטאוו לעבט טאקע! אבער טולענדיג זיך צו איהם, האט זי גע־פיהלט, ווי שטארק געזינדיגט זי האט געגען איהם, ווי אזוי האט זי געקאנט צווייפלען, כאטש אויף איין מינוט, אין זיין ליבע צו איהר? ווי אזוי האט זי געקאנט געהערען צו א צווייטען — א מיראַן?...

יונער האט נישט געוואוסט, וואס פאני'ן טוט וועה. זי האט זיך נישט געקאנט בערוהיגן. איהר נשמה האט געוויינט און זיך געריסען אויף שטיקער. דאס זענען געווען טרעהרען פון א מענש, וואס וויל תשובה טון, פון א פרוי א פערפיהרטער. דאס זענען געווען טרעהרען פון א קינד, וואס בעט, אז מ'זאל איהם מוחל זיין. צי האט זי יעצט געקאנט פאלען פאר איהם אויף די קניע און בעטען פערצייהונג? יעצט, אין דער גענעגווארט פון פרעמדע מענשען? פאני האט געוואלט זיך יעצט בעשולדיגען, איהם אלץ דערצעהלען. זאל ער וועגען אלעם וויסען, און ארויסטראגען זיין מיינונג. וואס ער וועט הייסען, וועט זי הייליג ערפילען.

גוסטאוו האט זי נישט געקאנט איינשטילען. ער האט געגלעט איהרע האר. ער האט גערעדט צו איהר מיט א צערטליכער, ווייכער שטים.

— בערוהיג זיך, פאני, דו האסט שוין אויסגעוויינט אלע ריינע טרעהרען — האט ער צו איהר געזאגט.

פאני איז געווען גערוהרט פון זיינע ווערטער. זי האט זיך אבער געפיהלט שטארק געטראפען דערפון, וואס ער האט זי אויפגענומען אזוי גלייכגילטיג, וואס ער האט איהר אפילו קיין איינמאל נישט א קוש געטון. ער האט ביי איהר גארנישט געפרעגט. זי האט יעצט דייטליך געזעהן, אז גוסטאוו האט זיך לגבי איהר געענדערט. און דאס האט זי ווידער געשטויסען צום וויינען. איהרע טרעהרען האבען אויף איהם שטארק געווירקט. ער האט זי אמאל צו שטארק געליבט, אז ער זאל יעצט קאנען אויסרייסען זיין געפיהל. מאמענטענווייז האט זיך איהם געוואלט אויסשרייען: פאני, איך ליב דיך, ווייל נישט. איך בין געטריי דיר! קיינער וועט אונז נישט צושיידען! וויין נישט, מיין טייערע!

אך, ווי גליקליך וואלט זי זיך געפיהלט, ווען זי וואלט געהערט אזעלכע ווערטער פון זיין מויל. ס'איז איהר אבער נישט געווען בעשערט צו הערען פון איהם די זיסע שעהנע רייד.

— — — — — — — — — — — — — —

צומארגענס אין דער פרוה האט דער הויפט־דאקטאר פון שפיטאל צו וויסען געטון גוסטאוו'ען, אז ער דארף זיך קלייבען מיט איהם קיין לאדז, צום אויספארשונגס־ריכטער.

צוועלף פארמיטאג האט זיך דער דאקטאר אין דער בעגלייטונג פון איין אסיסטענט און גוסטאוו ארייגגעזעצט אין אויטא און צוגעפאהרען צום אויספארשונגס־אמט. נאכ'ן אויסהערען גוסטאוו'ן, האט דער נאטשעלניק ארויסגעגעבען א בעפעהל צו ארעסטירען יארטמאנ'ען.

פאני איז אנ'אומעטיגע צוריקגעפאהרען קיין לאדז. זי איז געווען אינגאנצען צובראכען, פערביטערט און פערצווייפעלט. ערשט סך־הכל מיט עטליכע שעה צוריק, ווי זי איז געפאהרען אין שפיטאל אריין, פול מיט האפנונג, אז זי וועט צוריק געווינען איהר גוסטאוו'ן. זי האט געוואלט פאלען פאר איהם אויף דער קניע, בעטען איהם רחמים, דאס ער זאל איהר מוחל זיין, איצט זענען אלע בריקען איינגעפאלען אונטער איהר.

זיצענדיג אזוי אין אויטא, וואס איז בליץ־שנעל געפאהרען קיין לאדז, האט זי אונאויפהערליך געטראכט וועגען איהר גורל. זי איז געזעסען אינגאנצען פערשטיינערט, אהן כוחות. זי האט פערלוירען דעם באדען אונטער די פיס. איהר לעצטע האפנונג האט פערפיהרט — גוסטאוו איז גלייכגילטיג צו איהר.

גארנישט איז איהר מעהר פערבליבען אין לעבען. די היים האט זי פערלאזט, איהר פרויען־עהרע פערקויפט, דעם געליבטען פערלוירען. צו וועמען זאל זי יעצט געהן? וואו זאל זי זיך ווענדען? די גאנצע וועלט איהרע איז יעצט איינגעהילט אין טרויער. שווארצע, געדיכטע וואלקענס האבען זיך צוזאמען איבער'ן הימעל און א פרוהלינגס־רעגענדל האט אנגעהויבען פאלען. און דער נשמה האט אלץ מיטגעוויינט, טרויעריג געזונגען.

איהר איז גארנישט מעהר פערבליבען אין לעבען. זי האט בעשלאסען צו בעגעהן זעלבסטמארד. ווען דער אויטא האט זיך אפגעשטעלט אויף פלאץ וואלנאשטשי, האט דער שאפער געפרעגט, וואו ער זאל פערפאהרען, דערויף האט פאני נישט געוואוסט, וואס צו ענטפערן, ווייל וואו איז דען יעצט איהר היים? זי איז ארויס פון אויטא.

לאנג איז זי געגאנגען איבער די גאסען, ווי א בלאנדזשענדע. דער רעגען איז אונאויפהערליך געפאלען, און אינגאנצען זי ארורכגענעצט. קיינמאל אין לעבען האט זי זיך נישט געפיהלט אזוי עלענד און איינזאם, ווי יעצט. א פערשמארטע פון קעלט און רעגען האט זי געשוועבט גאס ארוין און גאס ארויס. די גאס איז יעצט געווארען איהר היים, איהר הויז.

א שטילע לויה איז דורכגעפאהרען. נאך דער עגלה איז געגאנגען א יונגע פרוי, איינגעהילט אין א שווארץ טוך. נאך עטליכע מענשען דערנעבען און ווייטער קיינער נישט. קיינער פון די דורכגעהער האט זיך אפילו נישט אומגעקוקט. יעדער האט געאיילט זיך אהיים, אין שטוב, אדער אין טויער, בעהאלטען זיך פאר'ן רעגען.

פאני האט אויפגעציטערט, זעהענדיג דעם אויסטערלישען טרויער־צוג. די פרוי אין שווארצען האט בעגלייט איהר מאן, חתן, אדער געליבטען אין זיין אייביגער רוה אריין — האט פאני זיך געטראכט — און זי צושיידט זיך יעצט מיט איהר בעשערטען אויף אייביג. פאני האט אמשטא־קסטען מיטגעפיהלט מיט דער פרוי, וואס געהט נאך דער עגלה.

ווען פאני האט זיך געפינען אויף עק זשעלאזנא און זאכאדניא, האט זיך אפגעשטעלט אנ'אויטא, פון וועלכען עס איז ארויסגעשפרונגען אנ'אונרוהיגער מאנספערשוין. ער איז שנעל צוגעלאפען צו פאני'ן, און אפשטעלענדיג אויף איהר לאנג זיין בליק, האט ער פרעהליך אויסגערופען:

— פאני!!!

(פארטזעצונג קומט)

צוליב אייפערזוכט האט א פרוי געשאסען אין איהר מאן

אינטערעסאנטער פראצעס אין קרייז-געריכט

(§) אין לאדזער קרייז-געריכט איז נעכטען פארגעקומען א פראצעס געגען דער 20-יעהריגער העלענא אינגער, וועלכע איז אנגעקלאגט געווארען אין פרובען צו דערהרג'ענען איהר 25-יעהריגען מאן.

אין דער צייט, ווען עס האט זיך אפגעשפילט די טראגעדיע, צוליב וועלכע עס איז דא געקומען צו דינה, האט באנאפאצי אינגער געארבעט בעי א נעי-פוי אויף דער „פראיעקטאריטער" גאס 4. דעם 5. יולי פ. י. איז דער מאן נישט אהיימגעקומען נעכטיגען. מיט זיינע חברים איז ער אוועק אויף א הוליאנקע. די יונגע פרוי איז צומארגענס געקומען א שמארק-רעגעדווירמטע צום מאנ'ס ארבייטס-פלאץ און אהן שהיות און אינהם אויסגעשאסען פון א רעוואלווער פאר... פערצט. צום גליק איז דער מאן נאר לייכט פערוואונדעט געווארען. זי איז ארעסטירט געווארען. ווען זי איז געזעסען און טורמע, האט דער געזונטער-געווארענער מאן איהר געשיקט בלומען אין דער קאמער ארייו. נעכטען איז די פרוי געזעסען אויף דער בעשולדיגונגס-באנק. זי האט זיך נישט מורה געווען אין פערפערלען. זי האט געהאט דעם תירוץ, אז שפאצירענדיג דעם קריטישען טאג אין ווידזעוו נעבען אמוניציע-לאגער, האט זי געפינען א רעוואלווער, וועלכען זי האט געוואלט ווייזען דעם מאן. צום אומגליק האט דאס געוועהר פערוואונדעט דעם מאן. דער פעאולה-טער מאן האט קיין שום ערקלערונגען נישט געוואלט געבען דעם געריכט. ער האט נאר געזאגט, אז ער ליבט זיין פרוי און ער איז אויף איהר לגמרי נישט בייז. די מאן-שיסערין איז פערמשפט געווארען אויף 3 חדשים תפיסה. דער אורטייל ווערט אויסגעפיהרט אין דרעי אהר ארום.

טשעקען פון פ.ק.א. אהן דעקונג

זיינען גורם צו שליסען די קאנטא

(§) צוליב דעם, וואס לעצטענס פאר-קומען פאלען, וואס פערזאנען שטעלען אויס טשעקען אויף דער ק. א. פ. נים האבענדיג דערויף קיין דעקונג. מחמת דעם האט די פ. ק. א. פעראראדענט פאר אזעלכע פערזאנען צו שליסען די קאנטא'ס.

דער אויפטריט פון אויבער-קאנטאר שמחה קוסעוויצקי אין פילהארמאניע

דער געלטמגער אויפטריט פון אויבער-קאנטאר ה' שמחה קוסעוויצקי אויפ'ן תנוך הספר פון דער חברה „כתר צעו-רים" איז ארויס מיט א גלענצענדען ער-פאלג. דער עולם פערזאמעלטע יודען, וועלכע געדענקען איהם נאך פון זיין פאראיאהריגען דאווענען בעי אונז אין שטאט, האט איהם בעשאנקען מיט לאנג-רויערנדע אפלאדיסמענטען. ווי מיר האבען שוין געמאלדען, וועט אויבערקאנטאר קוסעוויצקי דאווענען דעם שבת און „פילהארמאניע". די דאזיגע ידיעה האט ארויסגערופען גרויס צו-פרידענהייט צווישען די ליבהאבער פון חזנישער קונסט.

סוחרים אינטערווענירען,

אז דאס וועקסעל-געהיימניש זאל נישט אויסגעפויקט ווערען.

(וו) די לאדזשער סוחרישע ספערען בעשעפטיגען זיך איצט מיט דער פראגע, ווי אזוי אויסצובעהאלטען דאס וועקסעל-געהיימניש, פרי בילע-ווער זאל נישט קענען געוואויר ווערען פון דער רעיענט-קאנצעלאריע, וועמענם וועקסל-לען עס זיינען אפגעגעבען געווארען צום פראטעסט. די סוחרים שטרעבען, אז די רעיענטע זאלען געבען אינפארמאציעס נאר די קרעדיט-שוץ סעקציעס פון די פעראיינען.

ת:יסה פאר קורירען זיך אין קראנקען-קאסע

אויף א פרעמדער לעגיטימאציע

(וו) פאר'ן שטאט-געריכט איז אנגע-קלאגט געווארען א געוועזער יאנקעל דזשאלאשינסקי, וועלכען עס איז פאר-געווארפען געווארען אין געניסען אין אנ'אומבערעכטיגטען אופן פון מע-דיצינישע הילף פון דער קראנקען-קאסע. בעת דאס קראנקען-קאסע בילעט האט ער זיך געבארגט פון איינעם יאנקעל פאזשענטשעווסקי. בייזע האבען זיי גע-ארבייט אין איין ווארשטאט, נאך דזשא-לאשינסקי האט אנגעוואוירען די ארבייט און אויך פערלוירען די רעכט צו קורי-רען זיך אין דער קראנקען-קאסע. ער האט אויך געוואלט נעמען קראנקען-שטיצע אויף דעם פרעמדען בילעט. דזשאלאשינסקי איז פערמשפט געווא-רען אויף 3 חדשים תפיסה.

אין דריי שורות

לאדזער נייעס בקיצור

די לאדזער פאליציי האט דערהאלטען אנ'אינס-טרוקציע, נישט צודערלאזען קיין שום דעמאנסטרא-ציעס פון הונגערענדע.

* * *

הינטער לאדז האט א הונד געפינען אונטער א הויפען מיסט דעם טויטען קערפער פון א רייכען לאנג-געזיצער.

* * *

די לאדזער פינאנץ-קאמער טרעט צו דורכצופיה-רען לוסטראציעס אין די שאצונגס-קאמיסיעס און זייער טעטיגקייט.

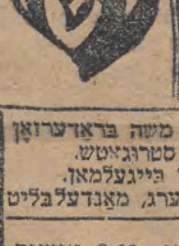

לאדזער קאמעראל-טעאטער

„ארט"

אלעע 1-טער מאי 2
פריהער ענגלישער זאל

קינסטלערישער לייטער: משה בראדערזאן
דירעקציע: יוסף סטרוגאטש.
קאמפאזיטאר: דוד בייגעלמאן.
קאנפעראנס.: רייכענבערג, מאנדעלבליט

היינט, דאנערשטאג, 9.30 אווענד
דאס נייע דריטע פראגראם א. נ.

„אז א קאפ"

קינסטלערישער רעווי און קאמער-פראגראם.

18 שלאגער-נומערן 18

הנחה בילעטען גילטיג.

בילעטען צו בעקומען אין דער קאסע פון טעאטער יעדען טאג פון 1—11 און פון 5 נ"מ

טשעקאווער פראצעס אויף 20.445 זל.

פערפלאנטערטע געשיכטע מיט אנ'אפמאך

(§) אין מערץ 1929 האט אדוו. פי-ליפקאווסקי אין נאמען פון פרוי סאלא דזשיגאנסקא פון שקאלנא 17 פערפירט א צוויויל-פראצעס געגען מאנוס אינגע-בערמאן (זגערזשער 44), פון וועלכען זי האט געמאנט 20,445 זל. צו דער אנקלאגע איז געווען בייגעלעגט אנ'אפ-מאך, וואס זאל זיין געשלאסען געווארען צווישען פרוי דזשיגאנסקא און ה' אינ-גבערמאן. לויט'ן אפמאך האט אינגבער-מאן געצאלט ליפערן דער פרוי דזשי-גאנסקא 86 קאסטענס איער, פארוואס ער האט געגומען פאראוים געלד און ער האט די סחורה נישט צוגעשטעלט. בעי-קימענדיג פון האנדעלס-געריכט א רוף-צעטעל, האט אינגבערמאן זיך געל'חי-דוש'ט און האט זיך געווענדעט צו אדוו. פרידמאן, ערקלערענדיג איהם, אז ער האט קיינמאל אזא טראנזאקציע נישט געשלאסען מיט פרוי דזשיגאנסקא. דע-רויף האט ה' אינגבערמאן בעפולמעכ-טיגט דעם אדוו. פרידמאן איהם צו פערטרעטען אין געריכט. אדוו. פרידמאן ווילענדיג זיך בעקענען מיט די געריכט אקטען, האט פעסטגעשטעלט, אז דער בייגעלעגטער אפמאך, אויף וועלכען עס שטיצט זיך די בעשולדיגונג, איז גע-שריבען אויף א בויגען פאפיר-פאפיר פון פוטער, ווענען וואס ה' אינגבערמאן האט צומאל נישט גע'חלומ'ט.

דעם 20 אפריל פ. י. איז דער פרא-צעס פארגעקומען. אדוו. פרידמאן האט דאן געבעטען דעם פראצעס איבערצו-ווייזען דער פראקוראטור אויסצופאר-שען, מחמת דער אפמאך זאל זיין א גע-פעלשטער. אזוי איז טאקע געשעהן.

בעת'ן פערהער אין דער פראקוראטור האט פרוי דזשיגאנסקא בפירוש גע-זאגט, אז זי האט געשלאסען מיט אג'-אינגבערמאן דעם אפמאך און אז ער האט גענומען 20,445 זל. פאר אייער און די אייער נישט געליפערט. דאס זעל-בע האט ערקלערט אויך איהר מאן, ה' דזשיגאנסקי.

נעכטען איז דער ענין בעטרא־כט גע-ווארען דורכ'ן קרייז-געריכט. אויף דער בעשולדיגונגס-באנק זיינען געזעסען פרוי און מאן דזשיגאנסקי און אהרן ברייט-שטיין, וועלכע זיינען אנגעקלאגט געווארן אין בעוואוסטזיניגען פעלשען אנ'אפמאך צום שאדען פון ה' אינגבערמאן.

פרוי דזשיגאנסקא האט זיך נישט אנערקענט אין דער שולד און זי האט ווייטער בעלעגט איהר ערשטע טענה. זי האט נאר געזאגט, אז דעם טעקסט צום אפמאך האט געשריבען אהרן ברייט-שטיין. די אונטערשריפטען זיינען איהרע און אינגבערמאנ'ס. אזוי האט אויך ער-קלערט ה' מיכאל יצחק דזשיגאנסקי.

מאנוס אינגבערמאן האט ערקלערט, אז ער האט מיט פרוי דזשיגאנסקא קיינמאל נישט געשלאסען קיין אפמאך, ער האט זי שוין נישט געזעהן 5 יאהר. ער האט אונטערגעשטעלט, אז דער אפמאך איז געפעלשט. פון זיין טענה איז געווען צו זעהן, אז נישט קענענדיג שרייבען פויליש, האט ער בעי זיך אין דער היים געלערנט זיך שרייבען און אונטערשרייבען אויף פראסט פאפיר און אויף וואס עס האט זיך געלאזט. מיט דזשיגאנסקי'ן האט ער נישט גע-האנדעלט, זינט ער איז געשטעלט גע-ווארען אונטער אנ'אופפארלאשטש. דזשיגאנסקי פלעגט אבער צו איהם קו-מען. אזוי ארום האט ער געוויזם צוגע-נומען א שטיק פאפיר מיט זיין אונטער-שריפט און אזוי ארום צוזאמענגע-שטעלט א בלומרש'טען אפמאך, וואס די דזשיגאנסקי'ס האבען נאכדעם גע-לאזט אפשטעמפלען אין פינאנץ-אמט. ווייטער האט ה' אינגבערמאן אויסגע-וויזען, אז ער וואלט קיינמאל נישט גע-קענט שליסען אנ'אפמאך ווענען ליפערן 87 קאסטען אייער, דאס הייסט 2 וואגאן

אין לאדז שליסט מען קיינמאל נישט אזעלכע טראנזאקציעס.

נאכ'ן אויסהערען די עדות, האבען גע-רעדט די פערטיידיגער און 8 א זייגער אווענד ווערען די בעהאנדלונגען פער-ענדיגט.

דער אורטייל וועט ארויסגעטראגען ווערען היינט מיטאג-צייט.

ראדיא פראגראם

דאנערשטאג 6 מערץ

ווארשא (1412)

11.58 שעה צייכען

12.40—14.— שילער קאנצערט פון דער וואר-שאוער פילהארמאניע

16.15—17.15 גראמאפאן פליטען מוזיק

17.45—18.45 טראנסמיסיע פון קראקא (קאנצערט)

19.10 לאנדווירטשאפטליכע בערזע

19.25 גראמאפאן פליטען-מוזיק

19.40 פרעסע ידיעות

20— לעצטע נייעס

20.15 פעלליעטאן

20.30—21.30 קאנצערט פון וואגנערס מוזיק

21.20—22.15 ליטעראַרישע אויפפיהרונג „טריס-טאן און איזאלדע"

22.15 וועטער און ספארט בעריכטען

22.35 לעצטע נייעס

ווילנא (385)

18.45—19.10 ראדיא-טעכנישער פארטראג

23-24 טאנץ-מוזיק פון רעסטאראן „בריסטאל"

קראקא (313)

17.45—18.45 נאכמיטאג קאנצערט

פויזען (335)

14.— בערזען בעריכט

20.30—21.30 דייטשער מוזיק אווענד

אויסלענדישער ראדיא-פראגראם

בודאפעסט (550)

19.30 „לא דזאקאנדא" (אפערע)

רוים (141)

21.20 „די נאכטוואנדערין" (אפערע)

פראג (487)

22.30 „ליבושא" (אפערע)

לאנדאן (356)

21.— סימפאנישער קאנצערט

ריגא (525)

19.30 אפערעטען אווענד

Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi

podaje do powszechnej wiadomości, że niżej wyszczególnione nieruchomości w Łodzi położone, obciążone pożyczkami Towarzystwa, za niezapłacone raty wraz z zaległościami wystawione zostały na sprzedaż przez publiczne licytacje, odbywać się mające ogodz. 11-ej z rana w Kancelarji Wydziału Hipotecznego m. Łodzi przy ul. Pomorskiej nr. 21 przed wyznaczonymi notarjuszami.

Zbiór objaśnień i warunki licytacyjne znajdują się w księgach hipotecznych odpowiednich nieruchomości oraz w biurze Dyrekcji Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi i tamże przeglądane być mogą.

W razie gdyby dzień wyznaczony dla sprzedaży był świątecznym, sprzedaż odbędzie się dnia następnego.

№ № hipoteczny nieruchomości	przy ulicy	Vadium	Licytacja rozpocznie się od sumy	przed notarjuszem	Dnia
1	Jakóba	10.000	75.000	J. Andrzejewski	18. VI. 30 r.
29	Podrzeczna	15.000	112.500	St. Baranowski	"
47 s	Żeromskiego	9.000	67.500	St. Bułharowski	"
47 ay	I Maja	30.040	225.300	K. Imieniński	"
78/8a	Franciszkańska	4.000	30.000	S. Jarzębski	"
181	Podrzeczna	11.000	82.500	W. Jeżewski	"
270 c	Zachodnia	64.780	485.850	L. Kahl	"
271 ka	Gdańska	50.000	375.000	A. Karnawalski	"
288 ad	Mielczarskiego	18.700	140.250	S. Korn	"
320 aa	11-go Listopada	50.000	375.000	J. Krzemieniewski	"
321 k	Jerzego	17.000	127.500	B. Lisowski	20. VI. 30 r.
368	Pomorska	17.440	130.800	J. Łada	"
433	"	18.500	138.750	K. Rossman	"
435	"	43.340	325.050	W. Siniarski	"
468-a	Cegielniana	24.000	180.000	A. Smoliński	"
489	Południowa	23.000	172.500	S. Szmidt	"
493	"	22.000	165.000	E. Trojanowski	"
532	Piotrkowska	54.960	412.200	H. Wardęski	"
545	"	3.600	27.000	J. Andrzejewski	"
545-a	Sienkiewicza	26.560	199.200	S. Baranowski	"
546	Piotrkowska	30.100	225.750	S. Bułharowski	23. VI. 30 r.
565	"	40.560	304.200	K. Imieniński	"
593	"	36.160	271.200	S. Jarzębski	"
593-a	Brzezna	59.940	449.550	W. Jerzewski	"
658-a	Wólczańska	10.000	75.000	L. Kahl	"
680	Piotrkowska	24.040	180.300	A. Karnawalski	"
698	Piotrkowska	30.420	228.150	J. Krzemieniewski	"
711-k	Wólczanska	8.000	60.000	B. Lisowski	"
714	Piotrkowska	20.800	156.000	J. Łada	"
721	"	28.000	210.000	K. Rossman	24. VI. 30 r.
761	"	44.560	334.200	W. Siniarski	"
769	"	58.600	439.500	A. Smoliński	"
786	"	40.260	301.950	S. Szmidt	"
788-a	Gdańska	22.000	165.000	E. Trojanowski	"
789-i	6-go Sierpnia	19.580	146.850	H. Wardęski	"
789-aa	"	15.000	112.500	J. Andrzejewski	"
796-a	Gdańska	22.800	171.000	S. Baranowski	"
803 c	Żeromskiego	41.660	312.450	S. Bułharowski	"
811-g	Andrzeja	25.600	192.000	K. Imieniński	"
814-i	Podleśna	11.040	82.800	S. Jarzębski	25. VI. 30 r.
832	Wólczańska	24.000	180.000	W. Jerzewski	"

№ № hipoteczny nieruchomości	przy ulicy	Vadium	Licytacja rozpocznie się od sumy	przed notarjuszem	Dnia
843	Wólczańska	16.000	120.000	L. Kahl	25. VI. 30 r.
874-a	Kątna	3.040	22.800	A. Karnawalski	"
893-i	Sosnowa	7.000	52.500	S. Korn	"
902-n	Grabowa	18.920	141.900	J. Krzemieniewski	"
938 fg	Nawrot	13.000	97.500	B. Lisowski	"
943	Napiórkowskiego	8.040	60.300	J. Łada	"
975	Przędzalniana	8.000	60.000	K. Rossman	"
1061-f	Krucza	5.500	41.250	W. Siniarski	"
1068	Napiórkowskiego	14.940	112.050	A. Smoliński	26. VI. 30 r.
1085	Kilińskiego	16.000	120.000	S. Szmidt	"
1090-bb	Rokocińska	28.340	212.550	E. Trojanowski	"
1108	Kilińskiego	20.000	150.000	H. Wardęski	"
1109-e	Sienkiewicza	24.180	181.350	J. Andrzejewski	"
1149-c	Kilinskiego	19.780	148.350	S. Baranowski	"
1150-a	Fabryczna	8.400	63.000	S. Bulharowski	"
1150-b	"	5.360	40.200	K. Imieniński	"
1284-a	Rokocińska	3.600	27.000	S. Jarzębski	"
1285-a	"	18.000	135.000	W. Jeżewski	"
1296	Sienkiewicza	41.520	311.400	L. Kahl	"
1331	Przejazd	33.800	253.500	A. Karnawalski	27. VI. 30 r.
1356	Narutowicza	46.000	345.000	S. Korn	"
1371	"	45.000	337.500	J. Krzemieniewski	"
1395-a	Cegielniana	33.380	250.350	B. Lisowski	"
1433-s	Narutowicza	48.020	360.150	J. Łada	"
1437	Cegielniana	38.780	290.850	K. Rossman	"
1442	Kilińskiego	29.400	220.500	W. Siniarski	"
1636/7	Wierzbowa	7.200	54.000	A. Smoliński	"
1993	Wrześnieńska	6.000	45.000	S. Szmidt	"
2228	Jerzego	17.000	127.500	E. Trojanowski	"
2308	Senatorska	10.000	75.000	H. Wardęski	"
2370	Radwańska	7.280	54.600	J. Andrzejewski	30. VI. 30 r
2407	28. P. Strzel. Kaniowsk.	21.000	157.500	S. Baranowski	"
2422	Warszawska	2.400	18.000	S. Bułharowski	"
2482	Pomorska	2.620	19.650	K. Imieniński	"
2488	Cegielniana	5.660	42.450	S. Jarzębski	"
4051	Rzgowska	7.000	52.500	W. Jerzewski	"
4093	Hipoteczna	6.000	45.000	L. Kahl	"
4104	Rzgowska	10.000	75.000	J. Krzemieniewski	"
4208	Limanowskiego	17.000	127.500	A. Karnawalski	"
4579	Napiórkowskiego	4.000	30.000	S. Korn	"
4595	Mazurska	3.620	27.150	B. Lisowski	"

Licytacje powyższe o tyle dokonywane będą, o ile poszukiwane należności do chwili ostatecznego przybicia w dniu licytacji zapłacone nie będą.

העכער 1000 בהמות ווערן יעדע וואך געשאכטען אין לאדז

אינטערעסאנטע איינצעלהייטען פון דער פלייש-פראדוקציע אין באלוטער שעכט-הויז

עס איז אלעמען בעקאנט, אז לאדז איז א שטאט, וואו מען הונגערט און מען ליידט צרות צרורות, — נאר לאדז כוט איהר בעפעלקערונג פון דעכער 600,000 מענשען איז אהן עין-הרע א שטעטעל, וואס קא, איך עפעס איינ-נעמען און ברוך-השם פערדינען... אונ-זער לאדז פערצעהרט, למשל, יעה"ליך א האלבען מיליאן וואגאן מעהל. דאס זעלבע איז מיט פלייש. היינט, אין דעם שלעכטער צייט, פערצעהרט לאדז

ביז 1000 בהמות

א חוץ שעפסען, קעלבער און א מענגע עופות און משך פון א וואך.

מילא, ווי אזוי אונזערע אלע מאכלים ווערען צוגעגרייט, איז בעקאנט. דאגעגען איז אונז כמעט אונבעקאנט דער אופן פון דער פלייש-פראדוקציע. דער שרייבער פון די שורות האט דערום איינגענוצט די מעגליכקייט צו בעזוכען דאס באלוטער שעכטהויז, פון וואנען עס ווערט געליפערט פאר דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג פלייש און די גרעסטע קוואנטומס, בעדייטענד מעהרער, ווי דאס שטאטישע שעכט אויז אויף יאנדוואנסקא. דאס, וואס די

מאסען-פראדוקציע פון פלייש

פאר לאדזער יודען געהט ארויס על פי רוב פון באלוטער שעכט הויז נעמט זיך דערפון, וואס ארום אלט-שטאט זענען קאנצענטרירט די גרעסטע צאהל יודישע קצבים-שעכטער'ס און דער הויפט-פלייש-פערקויף קומט טאקע פאר און יענער געגענד.

האלב 10 פריה אין שעכט-הויז. די געדוימע, גרויסע שעכט-זעלער מיט די הענג-מאשינען אין חלל און א פאר צענ-דליג בהמות, געבונדען צו צווי און דריי פיס מיט קצבים און פליישער-ארבייטער הערנעבען, ווארטען מיט אויזערנער גע-דולד אויף די שוחטים.

13 זענען זיי

די שוחטים, אין בלויע, לאנגע כאלאטען און גראבע שטיוועל. אין זייערע הענד גלאנצען גרויסע חלפים, וואס ווארפען אן אויפ'ן פריש-אריינגעקומענעם מענש דעם ערשטען גרויל. יעדער שוחט הויבט אן ביי א ריה בהמות. דער קצב גיט א לאפ די בהמה ביים איבערשטען טייל פון פוסק, רייסט עס ארונטער, כדי דער האלז זאל זיין אויסגעשטרעקט, דער שוחט בויגט זיך אראפ און — כהרף-עין איז ער פערטיג... עס הערט זיך

קיין פיפס נישט פון דער גע'שחט'נער בהמה

עס פליסט נאר אפ פריש, ווארים בלוט. אפגעקומענע, אלטע קצבים בויגען זיך ארונטער, שטעלען צו צום אונטערגעשטעלטע טעפ און גיסען זיך ארויף א שאל פרישע, זודיגע בלוט. די

„בלוט-כאפעריי"

איז אויך א יודישע פרנסה. א 15 על-טערע יודישע משפחות לעבען פון דעם, זיי גיסען אן פולע פעסער בלוט, וואס ווערט פערטיילט אין דריי מינים, און ווערט פערקויפט צו קריסטליכע וואירשט-מאכער'ס, אויף פארבען און אויף קלעפעכץ.

נאך יעדען שעכטען, חושט אפ דער שוחט מיט דן פינגער דעם חלף און געהט ווייטער. דאס שטילע פערהאלטען זיך פון דער בהמה, וועלכע בעווייזט, אז זי קאן אומגעפונהשענהייט מיט איהרע הערנער טעראר-זיינען צענדליגער מענ-שען אין איין מאמענט, — בעווייזט, אז די

יודישע שחיטה איז די הומא-נישסטע

אז די געשאכטענע קוה בעוועגט זיך שוין אונגאנצען נישט, ווערט זי אויף דער ערד ליגענדיג געעפענט, מען נעמט ארויס די אינגעווייד און די שוחטים בדק'ענען זיי אויף דער ערד. אז אליז זעהט זיך ארויס פאר גוט, נעמען די שוחטים ארויס די לונג, לעגען זי אוועק אויף א בעזונדערען טיש, זענען זיך שטרענג מתוכח איבער יעדער שאלה, וואס זיי בעמערקען אויף דער לונג. און אז עס מאכט זיך א הארבע שאלה, עס איז עפעס

נישט גלאטיג מיטן „גנב"

(אזא בעהאלטענע טייל אין דער לונג), זענען די שוחטים זיך שואל בעצה מיט'ן הרב ר' חיים אלעזר זינגער, דעם פאר-מישען בעל-קבית איבער'ן כשרות-וועזען אין שעכט-הויז.

די קצבים שטעהען דאמאלס צומע-רענדיג ביי דעם שוחטים-טיש, דער נסיון איז גרויס פאר ביידע צדדים. אפטמאל העלפט נישט קיין שום שרעק פאר היזק און די קוה און א סך מאל צווייט און דריי ווערען אנערקענט פאר טריפה.

נאכדעם, ווי די שוחטים זענען פאר-טיג מיט'ן בדק'ענען, נעהמען ארום חות-מים מיט שטעמפלען און חתמ'ענען יע-דען חלק פון דער בהמה מיט א בעזונ-דערען זייגעל. יעדע בהמה ווערט אויך פערזעהן מיט א שטעמפעל וועגען טאג פון דער שחיטה.

אז די בהמה איז שוין אדורכגעגאנגען די אלע כשרות-גלגולים, ווערט זי ארויפ-געצויגען אויף א מאשין-האק און א גוי „אפגעארבייט". דערויף קומט א „ג"-אונטערזוכונג פון וועטערינאר-דאקטאר איליקאוו. עס טרעפט, אז בהמות, וואס זענען שוין דורכגעגאנגען אלע בחינות פון כשרות סיי ביי הרב זינגער און סיי ביי די שוחטים ווערען זיי נאכדעם אנער-קענט פאר קראנק און

דער דאקטאר רעקווירירט

זיי. דער קצב האט דערביי א הויפטען היזק, אבער נישט איבנאנצען. דער דאקטאר גיט ארויס א צעטעל צו דער קאסע, וועלכע צאהלט אויס דעם בעט-רעה לויט'ן הויפט-פרייז פון לעבעדי-גען פלייש. צו דעם צוועק איז אין שעכט הויז איינגעפיהרט א

צוואנגס-עסעקוראציע

פון יעדער בהמה, וואס ווערט געבראכט צו דער שחיטה, מוז אפגעצאהלט ווערען 2 זל. עס ווערען גאנץ אפט רעקווירירט דורכ'ן וועטערינאר קראנקע לונגען, לע-בערס און נישט-ריינע קעלבלעך, וואס ווערען ארויסגענומען פון בהמה'שען אינ-געוויד. די אלע טיילען, ווי אויך גאנצע קראנקע בהמות, ווערען אריינגעווארפען אין א ספעציעלען אויווען, וואו

דאס שעדליכע ווערט פער-ברענט

אז די גאנצע שחיטה איז פארטיג, ווערען די פלייש-טיילען ארויסגעטראגען דורך פלייש-ארבייטער אויף פורנאנעס, וועלכע שטעהען פאר די שעכט-לאקאלען ווי גרייטע אויף א בלוט-באראה, איינס ביים אנדערען, און לאנגע שורות. קיין שום פלייש-וואגען ווערט נישט ארוים-געלאזט פון שעכט-הויף, ביז וואנען אלע וועגענער זענען פול און אלע מיטאמאל קאנען שוין פאהרען און נאכ ארויין. דאס איז איינגעארדענט לשם סדר און פרי

אויסצומיידען א קאנקורענץ

צווישען די פלייש-סוחרים. דאס פרישע פלייש מוז צו אלעמען גלייך אנקומען אויפ'ן מארק.

שעפסען, קעלבער און ציגען ווערען געשאכטען אין א בעזונדערען לאקאל, אויף ספעציעלע שטענדער'ס. די טייליגען פון די שעפסען און קעלבער ווערען פלאמבירט און גע'חתמ'עט.

בכלל זעהט זיך א פונקטליכע אר-דנונג און דער

מלוכה פון בלוט און פלייש

עס הערשט א שטארקע דיסציפלין, וואס ווערט אפגעהאלטען — און דאס איז מערקווירדיג — דורך דעם מורא-הוראה הרב זינגער, וועלכען די גאנצע אדמיניס-טראציע פון שעכט-הויז און אויף דער האנד, און אלע פרטים, בפרט טראקי-טירט זעהר ליבעראל די יודישע פער-לאנגען דעם הויפט-דאקטאר איליקאוו.

קורץ, א פאר הונדערט יודישע מש-פחות פון קצבים, פליישער-ארבייטער און פון כלי-קודש ציהט פרנסה פון דעם איינציגען שעכט-הויז אין לאדז.

היינט קרעכצען אבער אלע.

די אראבישע דעלעגאציע

(ענדע פון זייט 8)

א סך גערעדט וועגען פאליטיק, אבער אין דער זעלבער צייט איז מען אפגעגאנגען מיט דער ארבייט א סך ענערגישער ווי פריהער, דער גרעסטער אראנזשען-פלאנטאטאר האט מיר ערקלערט אז קיין מאל האט נאך נישט געהערשט אזא גוטע שטימונג צווישען יודישע אראנזשען-פלאנטאטארן ווי איצט. פאר דער ערש-טער צייט אין דער מאדערנער געש-יכטע פון ארץ ישראל איז דער שטח באדען וואס יודישע אראנזשען-פלאנטאציעס פערנעמען, נישט קלענער פון שטח בא-דען, וואס די אראבישע פלאנטאציעס פערנעמען. איבער א יאהר וועלען די יו-דען איבעריאגען די אראבער.

די יודען זענען אנ'עם קשה עורף. אויב זיי קענען אויסשטעהן רדיפות און צרות און גלות, קענען זיי זיכער אויס-האלטען קלעפ אין ארץ ישראל.

Nareszcie!
Obecnie także w Łodzi
obuwie męskie znanej marki
po cenie jednolitej
Obuwie „CENTRA" marka znawcy
CENTRA
REKORD
Prosimy zwrócić uwagę na nasze ogłoszenie w numerze sobotnim!

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקהייטען און טענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערווען-קראנקהייטען.
קווארץ לאמפ-עלעקטרישער הייל-מאבינעט-מאסמעטיק
טעגליך פון 8 א זייגער ביז 9 אווענד
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג
בעזונדער ווארטע צימער פאר פרויען
וויזיט 3 זלאטעס

דעטעקטארען
RADIO-REICHER
Łódź, Piotrkowska 142,
telefon 115-57.

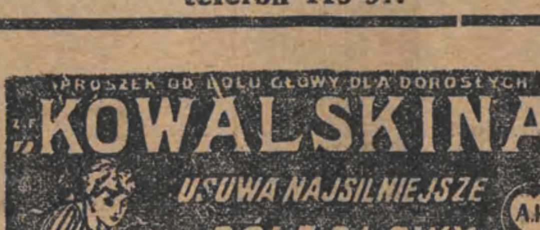

נעמט אין באטראכט!
נעכטען אוועק און דער קאלעקטור פון ס. יאנקא, פעטריקאווער 22 פערלוירען געוואראן א פאר אמעריקאנער בריללען און א לעדערנער שייד. אפצוגעבען בעלוינונג צו שיד-לאווסקי, צאגעלניאנא 36.
961

וויכטיג פאר דאמען!
מאכט איך די עלעגאנטסטע דאמען-היטע נאך דער לעצטער פאריזער מאדע און די עלטעסטע היטע איבער-ארבייטע איך אויף גענצליך נייע. געדענקט די אדרעס:
פאר נאר 2.50 זל.
23 זאוואדזקא 23
אין הויף. 2-טען איינגאנג, לינקס פארטער.
בעמערק.: נייע היטען די לעצטע נייהייטען אין פיינער אויספערטיגונג 50 פראצ. ביליגער. ווי איבעראל
„TOLA"

לעטשניצע
17 זגיערסקא 17, טעל. 16-33
אלערליי קראנקהייטען ווערען עמפאנגען דורך ספעציאליסטיע דאקטוירים פון 9 פריה ביז 6 אווענד.—מאסאזש, עלעקטריזאציע פאקען-שלאפען, קינסטליכע פיערגזאנ'ן-פעשטראלונגען אימפינגען
געגען שקאר לאטינג.

Miejski Kinematograf Oświatowy
Wodny Rynek, Tel. 18-26.
Od 4.III. do 10.III. 1930 r.
Dla dorosłych.
MOCNY CZŁOWIEK
na tle powieści St. Przybyszewskiego
W rolach głównych: A. Socha, J. Krzemiński. A. Mierzejewski, L. Owron, A. Kuck, J. Romanówna, St. Wysocka, J, Dwerski, A. Zelwerowicz, L. Frietsche, J. Kurnakowicz, W. Walter.
dla młodzieży
Mały Robinzon Kruzoe
(JACKIE U LUDOŻERCÓW)
w roli głównej Jackie Coogan
Nast. prog. Statek Komedjantów.

א מעדעל
מיט גוטע רעפערענצען, וואס האט געארבייט אין נאביאל-געשעפט ווערט פון זאפארט געזוכט.
968 צעגעלניאנא 38, ווייכסעלפיש.

אנ'אייזערנע קאסע
א געניצטע אין גוטען צושטאנד ווערט געזוכט צו קויפען. צו ערפאהרען בריפליך „באנק קרעדיטאווי" אין וויעלון.
959

SYNDYK TYMCZASOWY
masy upadłości łódzkiej firmy „Wykończalnia i Farbiarnia Gustawa Gessnera Sukcesorowie" oraz jej właścicieli Ottona Gessnera, Wandy-Amalji Hachmanowej, Natalji-Elli Batheltowej, Gustawa-Cezara Gessnera i Karola-Hugona Gessnera, na zasadzie art. 502 K.H. wzywa wierzycieli upadłej firmy i jej właścicieli, aby w terminie 40 dniowym od dnia dzisiejszego stawili się osobiście lub też przez pełnomocników w kancelarji syndyka w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej № 88 między godziną 5—7 po południu i oświadczyli jakiego tytułu i na jaką sumę są wierzycielami upadłej firmy i aby złożyli u syndyka lub też oddali takowe na przechowanie do kancelarji Sądu Okręgowego w Łodzi Wydział III Handlowy (ul. Żeromskiego 11.
Po upływie zaś powyższego terminu na zasadzie art. 503 K.H. sprawdzanie wierzytelności odbywać się będzie w kancelarji Wydziału III Handlowego Sądu Okręgowego w Łodzi w obecności sędziego Komisarza i syndyka w dniach 14 i 16 kwietnia 1930 r. o godz. 12 rano.—
Łódź, dnia 3. marca 193 roku.
SYNDYK TYMCZASOWY
masy upadłości firmy „Wykończalnia i Farbiarnia Gustawa Gessnera Sukcesorowie i właściciele
adwokat (—) B. Jasieński.

א מעקלער
פאר קונסט-זייד-גארן,
וואס איז גוט בעקאנט ביי פאבריקאנטען, וועל-כע געברויכען קונסט-זייד-גארן, ווערט געזוכט. אפערטען אונטער „קונסט-זייד-גארן" אפצו-געבען אין אדמיניסטראציע.

אבאנאמענטס-פרייז: ... ניען—20 גראש. אין פראווינץ לענדער—1,25 דאלאר.
אנאנסען-פרייז: פאר א מיליאמעטער-שורה ... פאר אויסלענדישע אנאנסען 100% טייערער. ...
Redaktor-wydawca E. Hamburski
Tłocznia: E. i M. Hamburskich w Łodzi Piotrkowska 18.